

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

Departament de València
Curs 2022-2023

CAP DE DEPARTAMENT:

Noemi López Alcaraz

**Enviat al correu de Caporalia
(s.gila.ibarreche@edu.gva.es)
en format digital word, dades en graelles**

ÍNDEX

Article 3. Estructura de les programacions didàctiques (Orde 45/2011): Les programacions didàctiques en l'ensenyament bàsic hauran de concretar, com a mínim, els apartats següents:

1. Introducció.
 - 1.1 Justificació de la programació.
 - 1.2 Contextualització.
 2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit
 3. Competències bàsiques. Relació entre les competències bàsiques i els objectius de l'àrea o matèria i els criteris d'avaluació.
 4. Continguts. Estructura i classificació.
 5. Criteris d'avaluació.
 6. Instruments d'avaluació. Relació amb els criteris d'avaluació
 7. Criteris de qualificació.
 - 7.1 Activitats de reforç i ampliació.
 - 7.2 Avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge.
 8. Metodologia. Orientacions didàctiques.
 - 8.1 Metodologia general i específica de l'àrea o matèria.
 - 8.2 Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge
 9. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereixi actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de Nivell III i Nivell IV)
 10. Unitats didàctiques
 - 10.1 Organització de les unitats didàctiques (objectius de la unitat, continguts, criteris d'avaluació, competències, activitats d'avaluació i activitats de reforç i ampliació)
 - 10.2 Distribució temporal de les unitats didàctiques.
 11. Elements transversals
 - 11.1 Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita
 - 11.2 Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació.
 - 11.3 Emprenedoria
 - 11.4 Educació cívica i constitucional
 12. Activitats complementàries
 13. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit
 14. ANNEX. Programació didàctica dels programes 3r PMAR i 4t PR 4
 15. ANNEX. Programació didàctica dels grups de compensatòria i adaptacions de grup
 16. ANNEX. Programació didàctica de 1r i 3r d'ESO i 1r de Batxillerat.
- ** En les programacions didàctiques, s'incorporaran mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació, així com mesures dirigides a la sensibilització i eradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de diversitat funcional, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

1. Introducció.

1.1 Justificació de la programació

Diferents èpoques, diferents concepcions sobre l'ensenyament de llengües, diferent alumnat, professorat, aules, centres d'educació, realitats sociolingüístiques, etc., la qual cosa ens han de fer reflexionar sobre què és o què vol dir aprendre un idioma i introduir-se en la cultura en què cada llengua històrica o natural serveix de vehicle de comunicació.

A partir, sobretot, de les tres últimes dècades del segle passat, els especialistes en el camp de l'ensenyament de llengües han anat progressivament completant la definició i els camps d'estudi o disciplines que de manera directa o indirecta han de formar part de qualsevol procés d'aprenentatge d'una llengua, materna, segona llengua o llengua estrangera: cultura, història, costums i context socials, etc. En aquest mateix sentit, la lingüística també ha dut a terme importants avanços en el reconeixement de la diversitat d'elements que formen part de la intrínseca de qualsevol acte de comunicació com a forma d'interacció social. En el nostre departament, partim de la convicció que l'aprenentatge de la llengua consisteix a adquirir-ne un ús competent, la qual cosa implica quatre habilitats bàsiques: comprendre, llegir, escriure i, finalment, ser capaç de parlar sobre una àmplia gamma de temes. D'altra banda, destaquem també el fet de formar el nostre alumnat com a lectors competents, crítics i cultes.

Si qualsevol idioma és un mitjà de comunicació, l'educació lingüística ha d'anar encaminada a forjar-ne un domini del funcionament en qualsevol tipus de competència comunicativa. Per això, l'eix de l'educació lingüística estarà constituït per procediments encaminats a desenvolupar i perfeccionar les capacitats d'expressió i comprensió oral/escrita en contextos socials significatius.

D'altra banda, l'aprenentatge de qualsevol llengua implica el descobriment de significats culturals impregnats de valoracions sociolingüístiques que necessiten d'una anàlisi crítica per aclarir la manera en què la comunicació es transmet. Aquest fet s'ha de traduir en comportaments sensibles i contraris a tot tipus de discriminacions i prejudicis sorgits en l'ús de la llengua, i en la seguretat que qualsevol llengua és igualment de vàlida per transmetre coherentment qualsevol tipus de missatge o raonament.

En resum, l'àrea de llengua ha de formar parlants competents, correctes i educats.

Per assolir els objectius adoptarem una metodologia activa i participativa en què cada alumne construirà el seu propi aprenentatge tot partint dels coneixements previs.

D'altra banda, cal destacar el caràcter multidisciplinari de la nostra tasca docent: social, com a treball de preparació de futurs homes i dones de la societat valenciana del segle XXI, cultural, com a eina d'enriquiment en el procés d'aprenentatge de l'alumnat, i, finalment, nacional, ja que, sempre, l'ensenyament de la nostra llengua ha de servir, d'una banda, per millorar la competència lingüística de l'alumnat i, de l'altra, per reforçar _o crear-lo, segons el cas_ el sentiment de pertinença a l'univers cultural i lingüístic que ens agermana amb la resta de territoris amb què històricament compartim una llengua comuna.

Finalment, recordem que com a conseqüència dels nombrosos i importantíssims canvis de tot tipus que s'han esdevingut _i que a hores d'ara encara continuen produint-se _ en la societat valenciana al llarg de les últimes dècades de finals del segon mil·lenni i començaments del tercer, els homes i les dones que ens dediquem a l'ensenyament de l'assignatura de llengua i literatura valenciana tenim, ara més que mai, una responsabilitat fonamental pel que fa a l'educació i la formació de les futures generacions d'homes i de dones, persones, del País Valencià. Unes futures generacions que des de ben petites han d'aprendre valors morals i ètics com ara la solidaritat, la necessitat de respectar els altres, aquells que són "diferents" a nosaltres, el fet d'evitar prejudicis de qualsevol tipus, la importància de la convivència pacífica en societat, el respecte pels drets individuals i col·lectius, etc. I tot això, sense oblidar ni per un instant la consciència de pertànyer a una comunitat històrica, a un poble, el valencià, que té una cultura i una llengua pròpies, una història, unes tradicions i uns costums que han de ser respectats i mantinguts amb l'esforç i la voluntat diària de tots i de totes els qui vivim i treballem al País Valencià.

1.2 Contextualització.

Pel que fa a la realitat sociocultural del nostre centre, la primera cosa que cal destacar és la diversitat cultural existent ja que trobem un gran nombre d'alumnes d'ètnia gitana i alumnes de diversos països de religió musulmana, del centre d'Europa i d'Amèrica del sud. N'hi ha, doncs, de diversitat, però, també hi ha un alt índex de famílies que en aquests moments pateixen importants dificultats econòmiques, de fet, aquest és sens dubte el tret que millor defineix la majoria de l'alumnat del nostre centre. Aquest fet ens obliga que des de les aules fomentem valors com ara el diàleg, la tolerància, la concòrdia, la solidaritat i el respecte amb "els altres" com a eix central de la nostra

política educativa. Caldrà transmetre la importància que tenen els valors democràtics, la necessitat de ser solidaris amb aquells que més ho necessiten sense distinció de raça, religió etc. amb l'objectiu que, en acabar el seu procés d'aprenentatge els nostres alumnes no tinguen una visió d'una societat fragmentada o establerta a partir de criteris racials o religiosos, sinó que entenguen que l'educació, per damunt de tot, i el respecte pels altres són els factors que generen progrés i les eines necessàries que els donaran la possibilitat d'integrar-se i viure dignament el país on tots vivim.

Alguns dels treballs i activitats que de manera concreta caldrà treballar per aconseguir els objectius d'aquest bloc són: millora del coneixement dels costums de les diferents cultures existents a l'institut, trobades musicals, creació de grups de treball amb alumnes de diversa procedència, selecció de textos i lectures que permeten treballar aspectes com ara el rebuig al racisme o a la discriminació de persones per qualsevol motiu, etc.

2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit

Qualsevol àrea contribueix a tots els objectius d'etapa, tot i que hi ha uns objectius més pròxims a l'àrea de valencià que altres. En aquest sentit, dins el treball col·legiat des de les diferents àrees cap als objectius d'etapa, és important organitzar-los per la seua relació amb l'àrea i prioritzar-los en el treball d'aquesta. És per això que els objectius d'etapa es presenten en aquesta programació en les següents categories i en ordre de prioritats per a l'àrea:

1) Propis, als quals es contribueix gairebé exclusivament des de l'àrea de valencià,

h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seues literatures.

k) Conèixer, valorar i respectar la cultura de la qual formen part la Comunitat Valenciana, així com la seua història i el seu patrimoni artístic i cultural.

m) Valorar, gaudir, interpretar críticament i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzen codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.

a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

2) Interdisciplinaris, és a dir que guarden relació amb altres disciplines -en el cas del valencià amb altres àrees de ciències humanístiques i socials-, com és el cas de:

e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.

k) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

3) Transdisciplinaris, als que es contribueix des de qualsevol àrea, com és el cas de:

b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.

d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

Per tant als objectius propis gairebé només s'hi contribueix a partir de l'àrea de valencià, és a dir són propis del temari; als objectius interdisciplinaris es pot contribuir des de diferents àrees, és a dir, un mateix contingut tractat des de les diferents perspectives de cada disciplina; i finalment els transversals, que podem tractar des de qualsevol disciplina amb visualitzacions de pel·lícules o les lectures encomandes al llarg del curs.

3. Competències

Es considera que «les competències clau són aquelles que totes les persones precisen per a la seua realització i desenrotllament personal, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació». S'identifiquen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i es descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cadascuna d'elles”.

El marc de referència de la recomanació europea estableix huit competències clau.

Les competències del currículum, en concreció de les abans esmentades, són les següents:

1r Comunicació lingüística. CCLI

**2n Competència matemàtica i competències bàsiques en Ciència i tecnologia.
CMCT**

3r Competència digital. CD

4t Aprendre a aprendre. CAA

5é Competències socials i cíviques. CSC

6é Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. SIEE

7é Consciència i expressions culturals. CEC

“Per a una adquisició eficaç de les competències i la seua integració efectiva en el currículum, hauran de dissenyar-se activitats d'aprenentatge integrades que permeten l'alumnat avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps. Es potenciarà el desenvolupament de les competències Comunicació lingüística, Competència matemàtica i competències bàsiques en Ciència i tecnologia.”

En aquesta programació aquests tres elements es consideren els referents, en diversos nivells de concreció, de les capacitats que ha d'assolir l'alumnat per considerar que ha assolit la matèria en cada curs -amb les excepcions de l'alumnat amb mesures d'atenció educativa que requerisquen d'ACIS.

La relació que s'estableix a nivell d'etapa es resumeix al següent quadre (amb els percentatges per a la qualificació) :

Competència bàsica	Objectius d'àrea.
<p>Comunicació lingüística.20 %</p>	<p>2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en castellà i en valencià per a comunicar-se amb els altres, per a aprendre (en la recerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per a expressar les opinions i concepcions personals, apropiar-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.</p> <p>3. Aconseguir la competència en castellà i valencià com a vehicles de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seua participació en les creacions culturals a fi que siga possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzen normalment i correctament les dues llengües oficials.</p> <p>14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.</p>

	<p>15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.</p> <p>16. Valorar la importància d'utilitzar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.</p>
<p>Competència digital.15 %</p>	<p>4. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per a participar en la vida social.</p> <p>12. Buscar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per a adoptar una visió personal i crítica.</p> <p>13. Utilitzar tant les fonts impreses com les digitals per a obtenir, seleccionar i transmetre informació i per tal de produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.</p>
<p>Aprendre a aprendre 20%</p>	<p>9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per a comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.17. Promoure la capacitat de reflexió sobre la unitat del fet artístic i les relacions que s'establixen entre la literatura i la resta de disciplines artístiques (cinema, pintura, música...).</p>
<p>Competències socials i cíviques 10%</p>	<p>1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'entesa i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.</p>

	<p>5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.</p> <p>7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte finalitats i situacions en què es produïxen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la seua recepció.</p> <p>10. Conèixer la realitat plurilingüe de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.</p>
<p>Sentit d'iniciativa esperit emprenedor 15%</p>	<p>11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.</p>
<p>Consciència i expressions culturals 20%</p>	<p>6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.</p> <p>8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.</p> <p>18. Comprendre els textos representatius de la literatura en valencià des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, reconèixer i valorar la seua intencionalitat, la relació amb el context sociocultural i les convencions dels gèneres com a part del patrimoni comú.</p>

A nivell de curs, les diferents capacitats a desenvolupar al llarg del curs s'entenen com una concreció de les competències bàsiques i dels objectius d'etapa.

LLENGUA I LITERATURA 2n d'ESO

OBJECTIUS QUE CAL SUPERAR

1.- Tipologia textual. Competències 1 i 8

- Conèixer les característiques i els diferents tipus de novel·la, del conte i de la carta.
- Identificar l'estructura interna d'una novel·la i els elements que la formen, del conte, i distingir entre una carta formal i una d'informal.
- Conèixer l'estructura i els recursos lingüístics i gramaticals de la descripció d'espais, d'objectes i del retrat.

2.- Sintaxi. Competències 1 i 2

- Conèixer les categories gramaticals.
- Reconèixer el substantiu i les classes de substantius, els determinants, l'adjectiu, les preposicions, els pronoms interrogatius, els adverbis i les locucions adverbials, les conjuncions.
- Conèixer els pronoms febles. Substituir complements, inclòs l'atribut, per pronoms febles. Aprendre a combinar els pronoms febles. Conèixer l'ús de l'apòstrof i del guionet en els pronoms febles.
- Saber escriure en lletra els numerals.

3.- Gramàtica. Competència 1

- Conjuguar el present i els passats dels verbs regulars, el futur i el condicional, l'imperatiu, el present de subjuntiu.
- Conèixer l'estructura de l'oració copulativa. Distingir les oracions actives i les passives. Identificar les oracions juxtaposades. Distingir el complement circumstancial de la resta de complements en l'estructura del predicat. Reconèixer les oracions subordinades causals i finals. Distingir les oracions impersonals. Distingir les oracions subordinades de temps, de lloc i de manera

4.- Ortografia i Fonètica. Competències 1 i 5

- Conèixer l'alfabet valencià.
- Reconèixer i separar els dígrafs. Distingir les síl·labes d'una paraula i separar-les.
- Classificar les paraules segons el nombre de síl·labes.
- Accentuar gràficament les paraules d'un text. Usar la dièresi adientment.
- Usar els signes de puntuació d'una manera adient.

- Avançar en el coneixement i l'ús de l'ortografia de la *b* i la *v*, de les lletres *m* i *n*, i de l'aplec *mp*, de les consonants *p/b*, *t/d* i *c/g* al final de paraula, de les lletres *g* i *j*, i dels dígrafs *tg* i *tj*, de la lletra *x*, i dels dígrafs *tx* i *ig*, de les lletres que representen els fonemes de la essa sorda i la essa sonora, de les lletres *r* i *rr*, de la *l·l*, de *c*, *q* i el dígraf *qu*.

- Pronunciar els mots que porten accent gràfic obert o tancat en les lletres *o* i *e*.
- Pronunciar els mots que porten essa sonora i sorda en posició intervocàlica i a començament de mot.
- Pronunciar els mots que porten *b/v*.
- Pronunciar els fonemes fricatiu sonors i sords.
- Pronunciar els fonemes palatals.

5.- **Lèxic.** Competències 1, 2 i 5

- Millorar els recursos lèxics mitjançant la sinonímia i l'antonímia, la polisèmia i la monosèmia, els hipònims i els hiperònims. Conèixer i evitar els barbarismes.
- Identificar les abreviatures i emprar-les.
- Augmentar el cabal lèxic a partir de l'ús de prefixos. Formar paraules derivades mitjançant sufixos. Millorar el cabal lèxic a partir de la composició de paraules.
- Identificar els camps semàntics.
- Distingir *hem*, *ham*, *bé* i *ben*, *aleshores*, *a les hores*, *ahora*, i *a l'hora*.
- Distingir *que* i *què*, *cap* i *cap a*, *medi*, *mig* i *mitjà*, *només* i *no més*, *per què* i *perquè*, *fins* i *fins a*

6.- **Sociolingüística.** Competències 1, 5, i 6

- Explicar la situació de la nostra llengua dins del context de les llengües romàniques.
- Adquirir un coneixement fonamentat de les variacions dialectals del català.
- Reconèixer les interferències lingüístiques amb el castellà.
- Distingir els trets essencials del valencià i dels subdialectes valencians.
- Identificar les característiques del llenguatge estàndard, del col·loquial, del científic-tècnic.
- Conèixer les relacions que impliquen les llengües en contacte.
- Conèixer la situació actual de la nostra llengua.

7.- **Literatura.** Competències 1, 5, 6, 7 i 8

- Explicar els gèneres literaris principals i distingir-ne els trets bàsics.
- Conèixer les característiques principals de la novel·la fantàstica, romàntica, de misteri i de terror, de la novel·la històrica, d'aventures i alguns autors.
- Distingir les característiques del text teatral. Conèixer alguns autors i obres de teatre de diferents èpoques, cultures i gènere.

- Estudi dels principals autors i les obres més destacades de l'Edat Mitjana: Els trobadors, Ramon Llull, Ausiàs March, Joanot Martorell, etc.

ACTITUDS AFAVORIDORES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS

- Assistir regularment a classe.
- Mantenir una actitud respectuosa envers el professor/a i els seus companys/es.
- Participar i col·laborar activament a les activitats d'aula.
- Realitzar i presentar els deures i treballs encomanats pel professor/a.
- Presentar el quadern de treball amb totes les activitats realitzades i corregides.
- Llegir els llibres de lectura obligatòria proposats per a cada trimestre.

VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA 4t d'ESO

OBJECTIUS QUE CAL SUPERAR

1.- Tipologia textual. Competències 1, 5, 6, 7 i 8

- Conèixer les característiques i els diferents tipus de novel·la, i també alguns autors.
- Identificar l'estructura interna del diari personal i de les memòries personals
- Conèixer l'estructura i els recursos lingüístics i gramaticals de l'anunci publicitari i del fullet informatiu.
- Reconèixer les característiques pròpies i l'estructura dels textos dialogats.
- Reconèixer les característiques pròpies del text científic.
- Conèixer les característiques i autors del text d'opinió i de l'assaig.
- Reconèixer les característiques i els recursos lingüístics dels textos predictius en la narració.

2.- Gramàtica. Competències 1 i 2

- Conjuguar tots els temps dels verbs regulars i irregulars.
- Conèixer l'estructura de l'oració composta: coordinada i juxtaposades.
- Reconèixer les oracions compostes subordinades.

3.- Ortografia. Competència 1

- Conèixer el sistema vocàlic valencià.
- Conèixer el sistema consonàntic valencià.
- Avançar en el coneixement i l'ús de l'ortografia de la *b* i la *v*, de les lletres *m* i *n*, i de l'aplec *mp*, de les consonants *p/b*, *t/d* i *c/g* al final de paraula, de les lletres *r* i *rr*, de la *l·l*, de *c*, *q* i el dígraf *qu*.
- Conèixer l'ús del guionet.
- Pronunciar els mots que porten accent gràfic obert o tancat en les lletres *o* i *e*.
- Pronunciar els mots que porten essa sonora i sorda en posició intervocàlica i a

començament de mot.

- Pronunciar els mots que porten b/v.
- Pronunciar els fonemes fricatius sonors i sords.
- Pronunciar els fonemes palatals.
- Pronunciar els fonemes corresponents a les grafies l·l, ll, tl, tll, mm, mp

4.- Lèxic. Competències 1, 2, 5 i 6

- Millorar els recursos lèxics mitjançant la sinonímia i l'antonímia, la polisèmia i la monosèmia, els hipònims i els hiperònims.
- Identificar les abreviatures, les sigles i els acrònims i emprar-los.
- Augmentar el cabal lèxic a partir de l'ús de prefixos i sufixos grecollatins. I locucions llatines.
- Els préstecs lingüístics.

5.- Sociolingüística. Competències 1, 2, 5 i 6

- Adquirir un coneixement fonamentat de les variacions dialectals del català.
- Distingir els trets essencials del valencià i dels subdialectes valencians.

6.- Història de la llengua i literatura. Competències 1,2, 5, 6 i 7

Conèixer la història de la llengua i la literatura catalanes des de la Renaixença fins a l'actualitat. Autors i moviments literaris més destacats des del segle XIX fins als nostres dies: la Renaixença, el Modernisme, Les Avantguardes, la literatura de postguerra, etc.

ACTITUDS AFAVORIDORES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS

- Assistir regularment a classe.
- Mantenir una actitud respectuosa envers el professor/a i els seus companys/es.
- Participar i col·laborar activament a les activitats d'aula.
- Realitzar i presentar els deures i treballs encomanats pel professor/a.
- Presentar el quadern de treball amb totes les activitats realitzades i corregides.

2n de BATXILLERAT

LLENGUA I LITERATURA VALENCIANA

1. Estudi del discurs

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre de textos de caràcter expositiu i argumentatiu, procedents de l'àmbit acadèmic.
- Composició de textos expositius orals i escrits propis de l'àmbit acadèmic, a partir de models, fent referència a les condicions de la situació i usant adequadament els

esquemes textuais.

- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre dels textos periodístics i publicitaris.
- Composició de textos periodístics, prenent com a model els textos analitzats.

2. Estudi de la llengua

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Reconeixement i ús de connectors, marcadors (conjuncions, adverbis, locucions conjuntives, prepositives o adverbials i expressions de funció adverbial), i procediments anafòrics que contribuïsquen a la cohesió del text.
- Coneixement de les relacions que s'estableixen entre les formes verbals com a procediments de cohesió del text amb atenció especial a la valoració i a l'ús dels temps verbals.
- Reconeixement i anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules en relació amb la coherència dels textos i de l'adequació al context, amb atenció especial als contextos acadèmics i socials.
- Valoració de la importància de les terminologies dels diferents sabers acadèmics.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques i apreciació del seu valor social.
- Reconeixement i ús de procediments lingüístics i paralingüístics d'inclusió del discurs d'altres en els propis.
- Aplicació reflexiva d'estratègies d'autocorrecció i autoavaluació per a progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua.

3. Tractament de la informació

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Interés per la bona presentació dels textos escrits, tant en suport paper com digital, i apreciar la necessitat social de cenyir-se a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

4. El discurs literari

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Comprensió del discurs literari com a fenomen comunicatiu estètic, canal de creació i transmissió cultural i expressió de la realitat històrica i social.
- Consolidació de l'autonomia lectora i estima per a la literatura com a font de plaer, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- Lectura, estudi, comentari i valoració crítica d'obres breus i de fragments representatius de les diferents èpoques, gèneres i moviments, de manera que es

reconeguen les formes literàries característiques, es prenga consciència de la onstància de certs temes i de l'evolució en la manera de tractar-los.

- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.
- Ús autònom de la biblioteca del centre, de les de l'entorn i de biblioteques virtuals.
- Les formes narratives des del modernisme fins a l'actualitat.
- La poesia des del segle XX fins a l'actualitat.
- Evolució de les formes dramàtiques durant el segle XX fins als nostres dies.
- L'assaig i el periodisme. Des dels orígens fins a l'actualitat.

Programació de 2n de batxillerat

ÍNDIX

A. Comentari de text: teoria del comentari de text. Propietats textuais: adequació, coherència i cohesió.

A.1.

- _ La coherència: tema i estructura.
- _ Tipologia-classificació textual.
- _ Exemples de comentari de text.

A.2.

- _ La progressió temàtica
- _ La selecció de la informació en els diversos tipus de text (característiques).
- _ Resum del contingut del text.
- _ Recursos estilístics (figures retòriques)

A.3. Sociolingüística

- _ La realitat sociolingüística a Espanya i a Europa.
- _ Sobre alguns conceptes bàsics de sociolingüística.
- _ Les varietats diatòpiques (geogràfiques) de la llengua.

B. Normativa

- _ Col·lecció Joan Fuster. pp. 9-195. El solucionari serà a l'abast de l'alumnat a la fotocopiadora del centre
- _ Vocalisme
- _ Creació de paraules
- _ Fonètica –fonologia

C. Literatura. Temari de les PAU. 16 temes

Llengua i Literatura Valenciana de 2n de Batxillerat

I. Sobre els blocs de contingut o apartats

- _ A) Comentari de text: parts, resum, tema, registre, etc. Competències 1, 2, 5, 6, 7 i 8
- _ B) Anàlisi lingüística textual i sociolingüística: qüestions de normativa, sintaxi, morfologia, lèxic, etc. Competències 1, 2, 5, 6 i 7.
- _ C) Literatura (16). Competències 1, 3, 4, 5, 6, 7 i 8.

II. Seqüenciació trimestral dels continguts

_ 1r Trimestre

_ 2n Trimestre

_ 3r Trimestre

III. Sobre les lectures del curs.

IV. Sobre els materials del curs

V. Sobre l'avaluació.

Sobre els blocs de contingut o apartats

Des d'un punt de vista pràctic, els continguts del curs poden ser dividits en tres grans blocs: comentari de text, anàlisi lingüística de textos i literatura. Malgrat que es tracta de qüestions i aspectes que pertanyen a diversos camps de l'estudi de la llengua, al llarg de l'any acadèmic estudiarem tots tres apartats alhora i, sempre que siga possible, hi tractarem d'establir possibles relacions.

_ A) L'estudi d'aquesta primera part del temari segueix l'esquema proposat en les proves de les PAU on la primera pregunta sol anar referida a qüestions com ara tema, parts, resum, registre, varietat diatòpica del text objecte d'estudi, etc. Vegeu fulls sobre la prova de la PAU

_ B) El segon bloc de continguts té a veure amb l'anàlisi lingüística d'un text. En aquesta part s'analitzen diverses qüestions com ara la recerca de sinònims-antònims, el grau obertura vocàlica, la distinció de consonants sonores-sordes; l'anàlisi sintàctica d'oracions compostes, etc. Vegeu fulls sobre la prova de la PAU

_ C) L'últim apartat del curs tracta de l'estudi d'un llistat de setze (16) autors i autores de la literatura catalana contemporània. Vegeu fulls sobre la prova de la PAU

Per concloure aquest apartat, no podem oblidar que **l'estructura** de la prova de la **PAU obliga l'alumnat** a respondre **qüestions dels tres blocs** de contingut.

II. Seqüenciació trimestral dels continguts

1r Trimestre:

_ 1.1. Treball amb textos seleccionats de la comprensió del text: parts, resum de les idees més importants, tema, registre, etc.

_ 1.2. Literatura: la nostra literatura després del 1939, E. Valor, M. Rodoreda i la narrativa des dels anys 70 fins als nostres dies (temes 1-4 del temari de literatura).

_ 1.3. Sobre la tipologia textual: textos narratius, argumentatius, expositius, etc.

_ 1.4. Normativa: perífrasis verbals i morfologia verbal

2n Trimestre:

_ 2.1. Anàlisi lògica del text: obertura vocàlica, sonores-sordes, pronoms febles, connectors, anàlisi sintàctica.

_ 2.2. Literatura: Quim Monzó, la poesia després del 39 fins als anys 70, V. A. Estellés, etc (temes 5-10 del temari de literatura).

3r Trimestre:

_ 3.1. Literatura : temes 11-16

_ 3.2. Repàs de continguts del curs.

III. Sobre les lectures

Cada trimestre l'alumnat haurà de llegir les obres que el professor proposarà i, a partir de les indicacions del docent, cada alumne haurà de dur a terme una prova o control de coneixements de cadascuna de les lectures seleccionades per al nostre curs.

Els autors que llegirem durant el curs seran escriptors que formen part del temari oficial de la nostra assignatura. El llistat definitiu de les lectures que caldrà fer, el proporcionarà el professor durant el curs.

La no-realització d'alguna de les lectures del curs farà que l'alumne suspenga l'assignatura en l'avaluació trimestral.

IV. Sobre els materials del curs

Durant el procés d'aprenentatge, els alumnes de 2n de batxillerat usaran els materials que el professor seleccionarà durant el curs. Com a norma general, no es fa servir cap llibre de text, sinó un seguit de fragments i textos seleccionats de diversos manuals que cada alumne haurà de demanar a la fotocopiadora del centre a l'inici de l'any acadèmic. Els diversos materials emprats es corresponen amb els tres blocs de contingut en què hem dividit el temari.

_ A) Comentari de text. Selecció de materials de *Comentar textos*

_ B) Anàlisi lingüística textual: qüestions de normativa, sintaxi, morfologia, lèxic, etc.

Selecció d'exercicis i d'activitats de *Quadern de València Mitjà. Col·lecció Joan Fuster*

_ C) Literatura (16). Textos i resums recomanats pel professor.

A banda d'aquestes tres fonts bibliogràfiques citades, en alguns casos caldrà aprofundir en l'estudi d'alguns temes amb materials complementaris que el docent indicarà quan calga.

V. Sobre l'avaluació. Des d'un punt de vista pràctic, la qualificació final numèrica de l'alumne en la nostra assignatura s'establirà a partir dels criteris següents:

_ El domini dels continguts explicats al llarg d'aquest apartat suposaran un 90 (noranta) per cent de la nota final.

_ D'altra banda, un seguit de factors com ara el treball al llarg del curs, l'interès per l'assignatura, l'assoliment de tècniques adequades d'estudi, el domini de les destreses lingüístiques, especialment, aquella que fa referència a l'expressió oral, la realització i el lliurament dels treballs del curs en el termini establert, etc. Suposaran el 10 (deu) per cent restant de la nota final.

3. Sobre les competències bàsiques.

Tal com s'explica en l'apartat 5 d'aquesta PD, un dels trets que defineixen el procés d'avaluació és el caràcter sumatiu que s'hi aplica. En aquest tipus d'avaluació hom distingeix conceptes, procediments i actituds. De manera general, es pot afirmar que els conceptes es corresponen amb la prova escrita, els procediments amb el treball, l'ús del quadern i els treballs que l'alumne haurà de dur a terme al llarg del curs i, finalment, les actituds fan referència al comportament a l'aula, l'assistència i d'altres aspectes com ara el respecte cap a la resta de companys i del professorat. L'avaluació sumativa és el resultat de la suma dels percentatges de huit competències bàsiques que s'estableixen tenint en compte els objectius d'àrea.

En aquesta programació didàctica, pel que fa als cursos d'ESO s'hi ha indicat el lloc que ocupen les competències en relació amb els objectius, tanmateix, quant als cursos de batxillerat amb l'objectiu de millorar la comprensió d'aquest punt de la PD s'ha decidit relacionar les competències bàsiques amb l'apartat dels continguts.

_ **1. Competència en comunicació lingüística.** Hi distingim dos apartats

A) Competència en la comunicació escrita en què s'inclouen dos subapartats: d'una banda, la comprensió lectora que s'estableix a partir de la nota del control de lectura, dels treballs de síntesi i dels textos treballats a classe i, de l'altra, l'expressió escrita, a partir de proves i treballs on es valora l'atenció a la normativa, l'adequació, la coherència, la cohesió i la presentació.

B) Competència en comunicació oral dins de la qual distingim dos elements. D'una banda, l'anomenada expressió oral, és a dir, l'ús de la llengua en les intervencions orals, les quals seran valorades a partir de criteris de correcció gramatical, i, de l'altra, el grau d'adequació, la coherència i la cohesió utilitzats durant l'ús oral real de la llengua.

_ **2. Competència matemàtica.**

En aquesta qüestió, segons l'etapa educativa en què ens trobem, durem a terme diverses activitats com ara l'ordenació cronològica dels diversos períodes de la història, l'enumeració dels trets que defineixen els conceptes amb l'ajuda de numerals, la

jerarquització d'idees principals i secundàries, el sistema, diguem-ne, lògicomatemàtic de funcionament d'alguns apartats de la gramàtica de la llengua com ara l'ús dels pronoms febles, etc.

_ 3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

El recurs que millor servirà per treballar aquesta competència amb el nostre alumnat serà l'organització periòdica d'eixides a diferents ciutats on se'ls farà una visita guiada i on podran conèixer alumnes que utilitzen la llengua en el seu dia a dia (intercanvis amb alumnes de zones valencianoparlants, teatre en altres ciutats, etc), que comptaran amb la col·laboració d'altres departaments com el d'Història.

_4. Tractament de la informació i de la competència digital.

Realització de diverses activitats en la biblioteca de l'institut per tal d'aconseguir informació destinada a la realització de treballs de l'assignatura.

Des del departament, s'intentarà fer servir diversos materials en suport digital com ara reportatges, pel·lícules o elements musicals que reforcen els continguts explicats a classe.

_5. Competència social i ciutadana. Hi trobem tres apartats.

A) L'actitud cap a la llengua i l'assignatura

B) El comportament, que comporta el respecte cap als companys i al professor, la cura del material, la puntualitat i l'assistència.

C) El respecte per la diversitat en tots els àmbits de la nostra societat, això és: cultural, ètnica, racial, religió i també lingüístic amb un tractament específic del cas de la llengua pròpia dels valencians

_ 6. Competència cultural i artística.

D'una banda, en la nostra assignatura aquesta competència es tradueix en l'assimilació i l'aprenentatge de la competència literària. Això és: el coneixement i la valoració de la literatura, de les característiques generals de cada gènere i de les mostres més rellevants de cada període històric. De l'altra, en aquest cas hi ha la competència sociolingüística o valoració crítica de la realitat sociolingüística de la nostra llengua al llarg de la història i, molt especialment, als nostres dies.

_ 7. Competència per aprendre a aprendre.

En l'assignatura de Llengua i Literatura Valenciana, caldrà establir una distinció entre la gestió de recursos, és a dir, la capacitat de síntesi, ús i tria de les fonts d'informació en els treballs de recerca bibliogràfica i, d'altra banda, el domini en l'anàlisi i la creació de textos acadèmics amb adequació, coherència i cohesió.

En tots els casos, el punt de partida per afavorir el procés d'aprenentatge seran els coneixements previs que sobre una qüestió, tema o concepte té l'alumne.

_ 8 Autonomia e iniciativa personal

En aquest cas, caldrà valorar diversos aspectes com ara la realització dels deures en el quadern, la puntualitat i la qualitat en la seua presentació. A més, es valorarà també el grau d'autonomia que aconsegueix l'alumne a l'hora d'elaborar un pensament lliure i autònom a partir de la informació i l'estudi dels continguts i els conceptes explicats a l'aula i també d'aquells que afecten la societat actual, tot establint relacions amb períodes històrics anteriors.

4. Continguts

La relació d'objectius generals, de continguts globals i mínims exigibles i de criteris i instruments d'avaluació i recuperació programats en cada curs per a les diverses àrees i matèries del departament de Llengua i literatura valenciana constitueix l'eix sobre el qual el nostre professorat elabora les programacions d'aula respectives i és a l'abast de la Direcció de l'IES Gran Via i dels tutors/es de cada grup, a fi que aquests puguin informar convenientment les famílies i perquè el professorat del departament, al començament del curs acadèmic, presente a l'alumnat la programació de caràcter general prevista en cada assignatura.

A l'apartat anterior de la PD s'inclouen també els continguts que cal estudiar, ja que la relació entre les competències bàsiques i els objectius de l'àrea o matèria i els criteris d'avaluació té una relació directa amb els continguts del curs. Per tant, per l'economia del llenguatge no repetirem en un apartat diferent els continguts concrets de cada etapa educativa.

5. Criteris d'avaluació

El procés d'avaluació proposat presenta un seguit de trets, entre els quals cal destacar-ne els següents:

_ Contínua. L'avaluació és un element inseparable del procés educatiu i que es troba immersa en el procés d'ensenyament i aprenentatge amb el fi de detectar les dificultats en el moment que apareixen, esbrinar-ne les causes i, en conseqüència, adaptar les activitats d'ensenyament i d'aprenentatge que hi siguin necessàries. S'hi inclouen tres modalitats:

1. Avaluació inicial. Proporciona dades sobre el punt de partida de l'alumnat i ens proporciona una primera font d'informació sobre els coneixements de cada alumne i les característiques personals, la qual cosa permetrà una millor atenció educativa i l'ús d'una metodologia adequada.

2. Avaluació formativa. Dóna importància a l'evolució al llarg del procés i ofereix una visió de les dificultats i els progressos de cada alumne.

3. Avaluació sumativa. Estableix els resultats a l'acabament del procés total d'aprenentatge en cada període formatiu i el nivell de consecució dels objectius.

_ Integradora. A causa del caràcter integrador de l'avaluació en l'ESO, caldrà tenir en compte les capacitats generals establertes en els objectius d'etapa amb aquelles exposades en els objectius de les diferents àrees i matèries.

_ Formativa, qualitativa i contextualitzada. L'avaluació estarà vinculada a l'entorn i a un procés concret d'ensenyament i aprenentatge.

_ Individualitzada. S'ha de centrar en l'evolució de cada alumne i cal tenir-ne en compte la situació inicial i les particularitats.

_ Orientadora. S'ha de posar a l'abast de l'alumne la informació precisa per a millorar-ne l'aprenentatge i adquirir les estratègies adequades.

Els procediments i els instruments existents per tal d'avaluar el procés d'aprenentatge són diversos: anàlisi de les produccions de l'alumne (resums, quadern de classe, textos

escrits, etc.), intercanvis orals amb l'alumne, seguiment del treball fet a l'aula i fora de l'aula, l'ús dels materials necessaris per a l'estudi, etc.

6. Instruccions d'avaluació. Relació amb els criteris d'avaluació

Es basaran en el caràcter d'avaluació contínua que els professors del departament han consensuat. L'alumne tindrà una nota final que reflectirà el grau d'assoliment dels continguts i objectius proposats a partir dels coneixements previs de què partia, i serà el resultat de fer la mitjana entre les notes obtingudes en els tres trimestres. Perquè un alumne supere amb satisfacció i plenes garanties tota aquesta llarga etapa educativa, hauria d'assolir tots els continguts i objectius reflectits en la present programació. Distingirem, doncs, tres vessants avaluatives que quedaran repartides amb aquests tants per cent:

1r d'ESO B i D:

- _Continguts conceptuals.....50% (prova escrita)
- _ Continguts procedimentals.....30% (llibreta, exercicis, treballs en grup, etc.)
- _ Continguts actitudinals.....20% (intervenció oral)

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

2n d'ESO A, B, C:

- _Continguts conceptuals.....80% (exàmens)
- _ Continguts procedimentals.....20% (10% treballs i 10% lectura)
- _ Continguts actitudinals.....0%

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

3r d'ESO A:

- _Continguts conceptuals.....40% (exàmens escrits i orals)
- _ Continguts procedimentals.....50% (textos escrits 30% / lectura 20%)
- _ Continguts actitudinals.....10%

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

3r d'ESO B i C:

- _Continguts conceptuals.....80% (exàmens)
- _ Continguts procedimentals.....20% (10% treballs i 10% lectura)
- _ Continguts actitudinals.....0%

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

4t d'ESO A, B i C:

- _Continguts conceptuals.....40% (exàmens escrits i orals)
- _ Continguts procedimentals.....50% (textos escrits 30% / lectura 20%)
- _ Continguts actitudinals.....10%

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

Cursos de Batxillerat:

- _Continguts conceptuals.....70%
- _ Continguts procedimentals.....20%
- _ Continguts actitudinals.....10%

Llibres de lectura obligatoris imprescindible per a aprovar la matèria.

7. Criteris de qualificació

Als cursos on s'indica, la lectura serà obligatòria per a aprovar, així doncs es podrà guardar nota aprovada fins que l'alumne recupere la lectura.

La nota final es podrà arrodonir a l'alça si passa del 5, si no fos així s'arrodoniria a la baixa

Als cursos de Batxillerat, tal com marca la llei, l'avaluació contínua podrà ser retirada a aquell alumne/a que no assistisca regularment a un nombre mínim de classes. Aquesta norma té en compte la situació especial que vivim pel tema del COVID-19 que pot provocar que un alumne falte per estar malalt o en quarantena.

7.1 Activitats de reforç i ampliació.

1. Analitzar oralment i per escrit textos orals, escrits i icònic verbals pertanyents a diferents situacions de comunicació, tenint en compte la funció social que exercixen, la

tradició cultural en què s'inscriu i els valors que transmeten, assenyalant-ne les idees principals i les secundàries, i aportant-hi una opinió personal.

Este criteri pretén valorar la capacitat de l'alumnat per a interpretar el sentit d'un text a partir de l'anàlisi de la seua estructura semàntic del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobr la situació de comunicació.

2. Realitzar, de forma oral, una exposició acadèmica sobre un tema, planificant-la prèviament i adoptant l'estratègia comunicativa adequada.

El criteri centra l'atenció en el desenrotllament de la capacitat per a planificar, organitzar i realitzar una breu exposició oral, pròpia de l'àmbit acadèmic.

3. Elaborar breus treballs crítics a partir de la consulta de fonts de diversos tipus i integrar la seua informació en textos de síntesi, que presenten les dades principals i els distints punts de vista, les seues relacions i la perspectiva pròpia, utilitzant els procediments de documentació i tractament de la informació propis de l'àmbit acadèmic.

Este criteri orienta la valoració de la capacitat per a accedir de manera autònoma a les fonts d'informació, seleccionar-ne la que siga pertinent i reutilitzar-la en l'elaboració de produccions pròpies de l'àmbit acadèmic.

4. Compondre textos escrits expositius i argumentatius sobre temes literaris o lingüístics.

El criteri atén la capacitat de l'alumne per a elaborar textos d'acord amb la situació comunicativa i amb els esquemes textuais bàsics del text, i també per a situar-se com a emissor per a utilitzar procediments que garantisquen la cohesió i per a emprar correctament la varietat estàndard de la llengua.

5. Reconéixer i utilitzar, en la interpretació de textos i en la regulació de les produccions pròpies, els coneixements sobre les diferents unitats de la llengua, les seues combinacions i, si és el cas, la relació entre estes i els seus significats.

Este criteri pretén orientar la valoració de la capacitat per a utilitzar la reflexió lingüística en la millora de la comprensió dels textos i en la millora de la composició i revisió de les produccions pròpies.

6. Discernir els components bàsics i l'estructura del lèxic del castellà i del valencià i analitzar críticament els mecanismes d'incorporació d'elements fònics, morfosintàctics i lèxics com a conseqüència de les relacions entre les llengües.

Amb este criteri es pretén valorar la capacitat per a reconéixer i explicar els procediments de formació del lèxic. Així mateix, caldrà ajustar-se al reconeixement i la valoració crítica dels factors lingüístics i socials (com ara carències lèxiques per a

designar realitats noves, substitució de paraules considerades tabú, major difusió o prestigi d'una llengua sobre una altra...) que intervenen en la incorporació per part d'una llengua d'elements procedents d'una altra.

7. Distingir les diferents llengües constitucionals d'Espanya, especialment de la Comunitat Valenciana.

El criteri se centra en el coneixement i la valoració de la diversitat lingüística d'Espanya.

8. Conèixer, identificar i analitzar en activitats discursives diverses les actituds sociolingüístiques que es manifesten, així com les diferents causes que poden tindre, en una situació de contacte de llengües.

El criteri se centra en la capacitat d'utilitzar en l'anàlisi de l'activitat comunicativa la informació que determinades marques lingüístiques proporcionen sobre les actituds dels parlants i sobre els diferents comportaments que es produïxen en els contactes entre llengües.

9. Interpretar el contingut d'obres literàries breus i fragments significatius de la història literària del castellà (des dels inicis fins al segle XVII) i en valencià (des dels inicis fins al segle XIX) utilitzant els coneixements sobre les formes literàries i els distints períodes, moviments i autors.

El criteri pretén valorar la capacitat per a interpretar obres literàries en relació amb la tradició literària i els codis estètics.

10. Manejar els recursos informàtics bàsics i aplicar-los en la busca i l'elaboració de la informació.

Este criteri pretén que l'alumnat siga capaç d'utilitzar les tecnologies de la informació i que les incorpore al treball acadèmic.

7.2 Avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge.

L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat ha de ser entesa de forma contínua, és a dir, l'alumne/a haurà d'assolir de forma progressiva i completa el conjunt de conceptes i coneixements, de destreses i tècniques de recerca i anàlisi lingüística i literària i d'actituds socials, culturals i lingüístiques programats.

L'avaluació es realitzarà mitjançant la combinació de dos procediments avaluadors:

a) L'avaluació formativa, orientada a obtenir informació al llarg del curs sobre el procés i l'evolució que segueix l'alumne/a en l'assoliment tant dels continguts conceptuals com dels procedimentals i actitudinals.

b) L'avaluació sumativa que, tot tenint en compte l'observació del procediment d'avaluació adés esmentat, mira de valorar al final dels períodes d'avaluació i a la fi de

curs els resultats acadèmics obtinguts per l'alumne/a.

El conjunt d'instruments d'avaluació que hom farà servir per valorar el grau d'aprenentatge i l'assoliment dels objectius exigits són aquests:

Observació de l'alumnat mitjançant el seguiment del seu treball diari a l'aula: la realització dels exercicis, la participació i l'interés, l'assistència i la puntualitat, la responsabilitat, el respecte i la col·laboració.

Realització i lliurament, amb una correcta presentació i organització i dins els terminis prevists pel professorat, de les activitats i exercicis de caràcter individual, en què es mostren el grau d'assimilació de continguts, el treball personal de l'alumne/a i la seua actitud envers l'assignatura.

Domini i ús oral i escrit del sistema lingüístic, observats tant a les intervencions d'aula com a les activitats i proves de caràcter oral i escrit programades al llarg del curs.

Avaluació del bloc de continguts programats per a cada període d'avaluació, com a eina de reflexió i valoració quantitativa sobre el grau d'assoliment dels continguts conceptuals i procedimentals atés per l'alumne/a.

Lectura obligatòria d'un llibre proposat pel departament didàctic per a cadascun dels trimestres del curs, condició *sine qua non* per a obtenir una qualificació positiva, tant l'avaluació sumativa com a la final, així com d'altres propostes de lectura de caràcter voluntari prevists en cada trimestre.

8. Metodologia. Orientacions didàctiques.

8.1 Metodologia general i específica de l'àrea o matèria.

ESO

El criteri metodològic general per a l'àrea de *Valencià: llengua i literatura* de l'ESO es basa en un plantejament constructivista, ço és, el coneixement es construeix interiorment per l'individu, el qual atribueix significats a les noves informacions a partir dels seus coneixements del món, dels seus preconceptes. Així doncs, l'alumne/a assolirà un aprenentatge significatiu, de manera que l'aprenentatge d'un contingut nou suppose no només modificar un concepte anterior o afegir un coneixement nou, sinó la reestructuració de tot el seu esquema conceptual. Per tant, per promoure l'aprenentatge significatiu cal partir dels coneixements previs de l'alumnat. Així tindrà sentit allò que se li proposa d'aprendre i, posteriorment, tindrà funcionalitat, és a dir, podrà utilitzar-los en situacions noves o nous aprenentatges.

Perquè l'aprenentatge siga significatiu des del punt de vista de la comunicació, hi ha una sèrie de criteris de treball per a la dinàmica d'aula:

- Treballar amb textos complets i diversos, és a dir, amb unitats lingüístiques de comunicació que reflecteixen la diversitat de discursos. Són textos suggerents i propers al món de referències culturals de l'alumnat amb un model de llengua real i contextualitzat.
- Treballar de forma habitual per parelles o en equip, per tal d'afavorir l'organització de situacions de comunicació a l'aula i la interacció i cooperació entre l'alumnat. Es tracta que l'alumne/a assoleixi un paper actiu a l'aula i desenvolupi hàbits d'aprenentatge autònoms a fi d'aprendre a aprendre.
- El docent és l'orientador i organitzador dels recursos i instruments necessaris per descobrir el funcionament de la llengua a l'alumnat i per fer-li reflexionar sobre el sistema lingüístic.
- Les activitats proposades a l'aula reflecteixen situacions reals o versemblants de comunicació, de manera que les etapes del procés comunicatiu es practiquen a classe durant la realització de les activitats.

Així, l'alumnat pot implicar-se més, ja que té més motivació, hi participa lliurement i amb creativitat, s'intercanvia informació i rep una avaluació de la comunicació efectuada.

BATXILLERAT

El plantejament didàctic per als continguts de l'assignatura de *Llengua i literatura catalanes* del Batxillerat té com a base:

- Una metodologia comunicativa en els diferents blocs de continguts programats: coneixement i ús del sistema de la llengua, estudi i pràctica del discurs, història de la llengua i literatura, dialectologia i sociolingüística.

Aprendre llengua és aprendre a fer servir amb eficàcia comunicativa les diverses formes lingüístiques que adopta la llengua en cada situació, cosa que comporta que l'aprenentatge de la llengua ha d'incloure cadascun dels continguts dels blocs adés esmentats. Així mateix, cal incidir en la necessitat d'enllaçar molt especialment la llengua i la literatura, ja que el fet literari comunica una manera de veure el món, individual i col·lectiva i és text i missatge alhora.

- Una metodologia activa en què és l'alumnat qui construeix, a partir dels coneixements que té del món, el seu propi aprenentatge de continguts nous, mitjançant tot tipus d'activitats: de reflexió, d'anàlisi, de recerca científica, de relació i de producció.

La literatura és tractada des d'un enfocament que segueix un eix cronològic, agrupat en diferents períodes o moviments socioliteraris segons la idea clau al voltant de la qual

gira cada època literària. L'organització dels continguts literaris per ordre cronològic és bàsica per al coneixement humà, per a situar els fets dins el context històric i social. La literatura no només és una manifestació artística d'una època concreta, sinó que reflecteix els grans fets històrics i la vida quotidiana (activitats d'escalfament i d'informació prèvia). D'altra banda, l'estudi cronològic permet presentar cada contingut literari destacant què aporta de nou, d'original, a la tradició en què s'insereix (activitats de comprovació).

La presentació cronològica de la literatura també va lligada simultàniament a l'estudi dels gèneres, procediments i recursos literaris, la qual cosa permet observar l'evolució de cada gènere per èpoques i les relacions sociolingüístiques que s'hi estableixen (activitats d'anàlisi textual dels gèneres i dels procediments retòrics que els són propis). La literatura, a més, s'aprèn coneixent-la, de forma que la tria de textos literaris mira d'oferir el que és més representatiu de cada època i autor i allò que pot resultar més interessant i atractiu actualment per als joves. Per tal de facilitar l'accés als textos literaris de l'Edat Mitjana, la versió original sol venir acompanyada d'una versió actualitzada; els textos de l'Edat Moderna i la Renaixença apareixen únicament en versió original.

La comprensió i anàlisi de textos literaris es fa mitjançant tota mena d'activitats orals i escrites: activitats d'anticipació i activació dels coneixements previs de l'alumnat, qüestionaris de comprensió lectora, exercicis de literatura comparada i activitats de relació dels continguts estudiats amb el món actual. No obstant això, l'eix de l'anàlisi literari, sobretot en 1r de Batxillerat, se centra sobre la pràctica del comentari d'un text literari.

El bloc de continguts que giren al voltant de la denominació genèrica de **llengua** (reflexió metalingüística, estudi del discurs, història de la llengua, sociolingüística i dialectologia) és entès com a vehicle de comunicació mitjançant la construcció de textos. L'objectiu fonamental, doncs, és que l'alumnat aprenga a comunicar-se correctament dins l'àmbit en què es troba, l'àmbit acadèmic, és a dir, que aprenga a interpretar i redactar els textos que habitualment demana el professorat. Així doncs, es mira de treballar els elements lingüístics i no lingüístics de les propietats que ha d'acomplir un text perquè siga comunicatiu: l'adequació, la coherència i la cohesió. Les activitats sobre aquestes propietats textuais van referides sobretot al text acadèmic que es treballa en cada unitat, però també estan plantejades de manera que l'alumnat pugui aplicar-les en qualsevol text. Així mateix, cada unitat conté un apartat dedicat a la reflexió i al treball sistemàtic de la correcció textual, de la normativa, en els seus

diversos nivells: la fono-ortografia, la morfosintaxi i el lèxic i la semàntica. Aquesta tasca sobre el discurs acadèmic i la textualitat es treballa de forma més sistemàtica al nivell de 2n de Batxillerat, on es mostra de forma més exhaustiva com s'estructura el text i s'entrena l'alumnat progressivament en la pràctica de comentari lingüístic i discursiu de textos, tot tenint en compte la necessitat de preparar la prova d'accés a la universitat. La metodologia general per a l'estudi de la diversitat discursiva preveu: una guia de l'estructura i els apartats que ha de contemplar cada text, unes estratègies de redacció, un exemple-model i unes activitats d'anàlisi perquè l'alumnat comprovi si l'exemple s'ajusta a les normes explicades.

8.2. Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge

8.3. Les activitats proposades per desenvolupar els continguts són progressives, van d'allò més senzill i general (la comprensió global del text) a allò més complex (la producció de textos, tot aplicant els mecanismes prèviament analitzats). Les activitats programades segueixen aquesta estructura:

- Activitats d'introducció i motivació: pensades per crear expectativa a l'alumnat.
- Activitats de coneixements previs: dissenyades per obtenir informació sobre quins són els coneixements del món que té l'alumnat i sobre quins aspectes s'haurà d'incidir en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Activitats de desenvolupament: mitjançant les observacions obtingudes anteriorment, permeten, amb una major participació de l'alumnat, d'assolir els conceptes i procediments nous.
- Activitats de consolidació: on l'alumnat aplica els aprenentatges nous i posa en pràctica l'observació i la sistematització realitzades en les activitats precedents.
- Activitats d'ampliació: tot i no ser imprescindibles, contribueixen a assolir els continguts nous.
- Activitats de reforçament i/o recuperació: destinades a l'alumnat que no ha assolit els objectius programats o que té alguna necessitat educativa especial.

9. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereix actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de Nivell III i Nivell IV)

L'atenció a la diversitat és un element fonamental en la concepció integradora de l'ensenyament a l'ESO. En aquesta etapa educativa, s'ha de mirar de donar a tot l'alumnat l'oportunitat de fer uns mateixos aprenentatges i d'assolir uns mateixos objectius, tot i que aquesta igualtat d'objectius i continguts no implica un mateix tractament pedagògic. En aquest sentit, el nostre departament preveu per als **grups**

d'ESO unes **directrius generals d'actuació metodològica** que miren de diversificar la manera com l'alumne/a d'aquests cursos s'ha d'apropar a l'adquisició de continguts (l'ordre en el tractament de continguts, la interacció entre l'alumnat, el tipus d'activitat programada, etc.) des de diferents punts de vista:

- Els materials són diversificables, és a dir, un mateix material per a tot l'alumnat, però amb diferents propostes per treballar-los. Els materials es presenten en seqüències progressives que permeten a l'alumnat un aprenentatge quasi autònom, amb intervencions puntuals del professorat, qui té un paper d'orientador de les activitats més que no pas de mer transmissor de coneixements.

- A banda de les activitats diversificables, és a dir, activitats obertes, programades

- perquè l'alumnat les desenvolupe per aprendre aspectes diversos i des de punts de partida diferents, hi ha activitats diversificades, és a dir, activitats diferents per a alumnes diferents d'acord amb les seues característiques pròpies.

- Es promou el treball cooperatiu, la interacció dels i les alumnes entre ells, tot

- procurant agrupaments flexibles. Així tenim activitats que es duen a terme per parelles o en petit grup, mentre que d'altres tenen un tractament individual o de grup-classe.

- Per tal d'atendre la diversitat i facilitar l'estudi del valencià com a segona llengua contem amb els materials didàctics *Pas a Pas 1*, per als dos primers cursos d'ESO, que presenten aquestes característiques:

- Contenen els ensenyaments mínims del currículum.

- Presenten els conceptes teòrics bàsics.

- Hi ha exercicis deductius i activitats inductives.

- Moltes activitats són pràctiques, variades i de fàcil resolució, amb espais adequats per a poder contestar-les, amb un llenguatge senzill, directe i pròxim a l'alumnat.

- S'ha optat per l'enfocament comunicatiu com a recurs per a l'aprenentatge de la llengua.

- Es repassen els aspectes més destacats de la història de la llengua i de la literatura.

- Quant als continguts conceptuals, abasten un conjunt d'elements bàsics, assumibles per la pràctica totalitat de l'alumnat d'aquests nivells.

- Utilitzen el treball en grup en bona part de les activitats de reflexió i de planificació com a eina per a facilitar la interacció entre alumnes amb diferents capacitats i coneixements, i per a millorar la motivació i la competència dels més febles.

- En l'elaboració del producte final, assumeix les diferències tant en l'aportació alrocés com en l'elaboració del producte final entre els diferents alumnes, sense que això signifiqui una valoració negativa independent de l'esforç esmerçat i de les capacitats i

coneixements previs que constituïen el punt de partida de cada alumne o alumna.

Aquests elements referents al tractament de la diversitat es veuen reforçats, i en alguns casos precedits, pel treball relatiu a la construcció reflexiva del codi incorporat en l'apartat de gramàtica (morfologia, sintaxi i lèxic). I això és possible per la diversitat d'elements que formen els materials –que, a més dels ja esmentats, ofereixen *Recursos sonors* i materials complementaris de lectures, verbs i gramàtica–, i per la mateixa organització i continguts de les unitats –susceptibles d'una diversa distribució, intensitat i dosificació– que possibilita integrar els diferents interessos i dominis de la llengua dels aprenents, segons que aconselle la dinàmica de la classe, i també les capacitats de l'alumnat.

10. Unitats didàctiques.

10.1 Organització de les unitats didàctiques (objectius de la unitat, continguts, criteris d'avaluació, competències, activitats d'avaluació i activitats de reforç i ampliació)

Les unitats didàctiques- des d'ara, UD- són l'últim nivell de concreció de qualsevol projecte educatiu. Es tracta dels materials que fan possible la concreció dels continguts de cada assignatura a l'aula.

Pel que fa a l'estructura de les UD, cal tenir en compte una sèrie de trets que defineixen aquesta part de la programació didàctica i que, tot seguit, passem a explicar.

En primer lloc, d'una banda, les UD han de reflectir la metodologia educativa exposada en aquesta PD, de l'altra, els continguts i els objectius que caldrà aconseguir són aquells que s'estableixen en el currículum oficial de cada etapa educativa. Cal afegir que tots dos aspectes són presents en aquesta PD.

El corpus d'activitats de les UD té un caràcter obert, la qual cosa permet respondre a la diversitat que en els centres educatius es pot manifestar en diversos tipus d'alumne: alumnat amb necessitats educatives especials (ACI i ACIS), alumnat nouvingut, alumnat que segueix amb normalitat el currículum oficial de l'assignatura, alumnat superdotats, etc.

10.2 Distribució temporal de les unitats didàctiques.

A) EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.

ESO

1r d'ESO

2n d'ESO

3r d'ESO

4t d'ESO

1r trimestre

unitats 1, 2 i

unitats 1, 2 i 3

unitats 1, 2 i 3

unitats 1, 2 i 3

2n trimestre

unitats 4, 5 i 6

unitats 4, 5 i 6

unitats 4, 5 i 6

unitats 4, 5 i 6

3r trimestre

unitats 7, 8

unitats 7, 8

unitats 7, 8

unitats 7, 8

B) BATXILLERAT.

COMUNES

1r de BATX

2n de BATX

1r trimestre

Temes: 1, 2, 3

C. text, normativa

2n trimestre

Temes: 4, 5,

C. text, normativa i

literatura 3r trimestre

Temes: 6, 7.

C. text, normativa i literatura

11. Elements transversals

11.1 Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.

L'adquisició de l'hàbit de la lectura és un dels objectius a assolir al llarg dels cursos de l'ESO i del Batxillerat. La formació de lectors/es competents implica la intervenció en tres camps estretament relacionats:

_ Foment de la lectura com a experiència satisfactòria fundada en la resposta afectiva del lector: emoció suscitada per la intriga, identificació amb els personatges, reconeixement de la pròpia experiència humana, descobriment de mons allunyats de l'experiència immediata, contrast d'experiències amb altres lectors, percepció estètica del llenguatge, etc.

_ Aprenentatge de l'activitat de construcció del sentit del text, cosa que implica una confrontació entre la visió que el lector té de si mateix i del món amb l'elaboració cultural de l'experiència humana que li ofereix l'obra literària. L'educació literària ha de proporcionar els nexes necessaris entre el text, com a simbolització de l'experiència individual i col·lectiva, i el lector, que posseeix una representació del món anterior a la lectura.

_ Aprenentatge de les característiques discursives, textuais i lingüístiques del text literari. El lector reconstrueix el significat d'allò que llig segons les instruccions que el text li ofereix: convencions discursives, textuais i lingüístiques, condicionades històricament, que configuren els gèneres i subgèneres literaris. El reconeixement d'aquestes funcions permet al lector distingir entre narrador i autor, adoptar un determinat paper com a receptor, reconèixer l'estructura de la trama i el seu desenvolupament, interpretar i valorar l'obra, etc.

Per planificar el treball de comprensió s'han de tenir en compte els criteris següents:

- Seleccionar els aspectes que s'han de treballar.
- Relacionar el text amb l'experiència i els coneixements de l'alumnat.
- Proposar exercicis que ajuden a la representació mental a base de facilitar l'ordenació de la informació textual.

Al llarg del curs, la comprensió lectora es treballarà des de dos vessants complementaris: d'una banda, el treball amb textos breus i seleccionats, on s'incorporaran continguts conceptuals i procedimentals; de l'altra, la lectura detinguda de tres obres literàries completes, de caràcter narratiu per als cursos de l'ESO i pertanyents a qualsevol gènere literari per als del Batxillerat., on s'hi tractaran continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals. Aquesta segona lectura la realitzarà l'alumnat individualment a casa, serà avaluada en cada període d'avaluació dins els terminis previstos pel professorat i es considera condició imprescindible per superar a la fi de curs l'àrea de Llengua i literatura valenciana.

Per últim, el treball de la comprensió lectora comprén la pràctica amb l'alumnat d'activitats de tres tipus:

- Activitats de motivació prèvies a la lectura. Serveixen per estimular la lectura i

pretenen facilitar l'aproximació i el contacte de l'alumnat amb els llibres.

- Activitats a realitzar durant la lectura. Es tracta de treballar estratègies que n'afavoresquen la comprensió.
- Activitats a efectuar després de la lectura. No es tracta només d'activitats de control i avaluació, sinó d'activitats per potenciar i motivar el plaer de la lectura i l'acostament a altres llibres.

Un dels objectius d'aquest projecte serà promoure la lectura i un millor ús de diversos recursos audiovisuals com ara CD, vídeos, Internet, etc.

D'altra banda, un altre element important en el treball de la lectura és la biblioteca del centre, que com des de fa anys ofereix el préstec de llibres a l'alumnat i que, en col·laboració amb el nostre departament, té a disposició de l'alumnat les lectures obligatòries per a l'alumnat.

RELACIÓ DE LLIBRES DE LECTURA PROGRAMATS PER AL CURS 2022-23 ALS DIFERENTS NIVELLS EDUCATIUS.

1r TRIMESTRE

1r ESO B

Romeo i Julieta, William Shakespeare, Mini clàssics editorial Bromera

1r ESO D

Els 4 Sherlocks. Un robatori molt esportiu, Jesús Cortés, ed Bromera

2n ESO A, B i C

Misteri en la cala del francès, Nati Pérez, ed. Tabarca

3r ESO A

Qüestió de feromones, Enric Lluch, ed. Tabarca

3r ESO B i C

Tot l'estiu per davant, Joaquim González i Caturla,
ed. Bromera

4t ESO A, B i C

La taca, Carles Durà i Antoni Rubio, ed. Tabarca

1r BAT

El ciutadà perfecte, Raquel Ricart, Andana Editorial

2n BAT

La plaça del diamant, Mercè Rodoreda, ed. Bromera

2n TRIMESTRE

1r ESO B

L'Odissea, Homer, Mini clàssics editorial Bromera

1r ESO D

Els 4 Sherlocks. Les espases del faquir, Jesús Cortés, ed Bromera

2n A, B i C

Princesa d'or, Laura Borao, ed. Tabarca

3r A> Tria lliure d'un llibre per part de l'alumne

3 r B i C

Els meus col·legues i jo, Aidan Mcfarlane i Ann McPherson, ed. Bromera

1r BATXILLERAT

Les cendres del cavaller, Silvestre Vilaplana, Edicions Bromera

2n BAT

El verí del teatre, Rodolf Sirera, Educació 62

3r TRIMESTRE

1r ESO B

La volta al món en 80 dies, Jules Verne, Mini clàssics editorial Bromera

1r ESO D

Els 4 Sherlocks. Fantasmes al vestidor, Jesús Cortés, ed Bromera

2n A, B i C

Papallona de cristall, Laura Borao, ed. Tabarca

3r A> Obra de teatre triada pels alumnes

3r B i C

Papallona de cristall, Laura Borao, ed. Tabarca

4t A, B i C> Obra de teatre triada pels alumnes

1r BAT

La bogeria, Narcís Oller

2n BAT

Selecció de textos de *Diccionari per a ociosos* de Joan Fuster i de *Llibre de*

11.2 Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació

Els nombrosos canvis que des de finals del segle passat s'estan produint arreu del món en el camp de les anomenades TIC fan necessari la introducció de canvis en la metodologia i la importància que aquest nou fenomen té en la nostra assignatura. No podem oblidar que qualsevol cultura i societat moderna han de ser capaces de ser presents i visibles en un món sense fronteres i, paraula màgica, globalitzat com és el nostre. Per això algunes de les mesures que proposem per tal d'aconseguir un millor ús de les TIC són:

- _ Ús de noves eines de treball com ara ordinadors, Internet, etc
- _ Possibilitat de realització de treballs acadèmics amb suport informàtic.
- _ Recerca d'informació a través de fonts com ara Internet.
- _ Utilització de recursos didàctics com ara presentació en format *Power Point* en la introducció de continguts de l'assignatura, etc.
- _ El professorat aconsellarà fer un ús adequat de pàgines presents a la xarxa per accedir a realitats culturals com ara premsa, revistes o informació específica de l'assignatura, això és: informació sobre autors, obres literàries objecte d'estudi, programes informàtics en la nostra llengua, jocs interactius per millorar els coneixements de la llengua, etc.

Al costat d'aquesta metodologia que tracta d'incorporar la nostra assignatura- i per extensió la nostra llengua i cultura- al món de les TIC, des del nostre departament també som conscients dels perills i dels inconvenients que un, diguem, mal ús de les TIC pot provocar en el nostre alumnat. Algunes de les mesures que proposem per tal d'evitar desajustos i problemes en el procés d'aprenentatge i de socialització del nostre alumnat són:

- _ Les fonts d'informació- tant les noves com les que ja tenen una certa tradició a casa nostra com ara la televisió o la ràdio- són, malauradament, en molts casos fonts de desinformació i manipulació al servei de grups de poder i d'interessos econòmics de grans empreses i de països, per la qual cosa també haurem d'explicar al nostre alumnat que a hores d'ara molts mitjans de comunicació molt sovint no són objectius en el plantejament i la transmissió d'informació.
- _ Al costat de les explicacions i el procés d'aprenentatge que cal seguir perquè els alumnes aprenguen a fer servir correctament les TIC, és necessari també explicar els riscos que una dependència excessiva de les TIC pot provocar en les persones: aïllament del món real, manca de socialització, creació de dependència i addicció en activitats

com ara els jocs d'ordinador, Internet, etc.

Finalment, des del nostre departament, sempre que siga possible, tractarem d'organitzar activitats en col·laboració amb el departament d'informàtica del centre amb l'objectiu de compaginar un millor domini de les TIC amb un millor aprenentatge dels continguts de la nostra assignatura.

11.3 Emprenedoria

L'emprenedoria és un aspecte de l'educació que importa molt al departament de Valencià pel que té d'important la llengua en qualsevol treball i empresa, que ha de tindre en compte la llengua que parlen els potencials clients o treballadors.

11.4 Educació cívica i constitucional

El respecte als companys i professors, extensible a tots els éssers humans sense importar raça, ideologia, religió o llengua és un ensenyament que practiquen tots els professors de llengua, perquè els fets històrics i la situació lingüística del país és una qüestió que de tant en tant genera polèmiques i enfrontament, cosa que hem d'explicar i educar els alumnes perquè no entren en discussions estèrils que només porten a problemes i disgustos.

12. Activitats complementàries.

El context sociocultural en què es troba el nostre centre (vegeu punt 1 d'aquesta PD) fa que la realització d'activitats fora de l'aula i de l'horari oficial de l'assignatura tinga una especial importància. En l'àmbit educatiu aquesta mena d'activitats es converteix molt sovint en el nexce d'unió entre allò acadèmic i aquella part que té a veure amb la realitat social que ens envolta, és a dir, permet que els alumnes comproven *in situ* que tots els coneixements apresos dins i , en aquest cas, fora de l'aula els permeten interpretar millor el món que els envolta. D'altra banda, el simple fet d'eixir fora dels límits del centre educatiu té altres virtuts com ara el fet de reforçar el sentiment de grup en l'alumne, la millora de les habilitats socials i comunicatives de l'alumnat, el reforç dels lligams acadèmics i personals entre alumnat i professorat i, finalment, els avantatges acadèmics _també caldria destacar-ne els lúdics_ que permeten assolir nous coneixements als participants en aquestes activitats.

Les activitats que es contenen en aquest document són una previsió d'aquelles que el departament té pensat d'organitzar al llarg del curs 2021-22. Tot i això, aquestes activitats són susceptibles d'alguna incorporació o modificació posteriors, sobretot pel que fa a les activitats promogudes per institucions de caire divers, la proposta de les

quals sol arribar a l'institut un cop ha avançat el curs.

Com a criteri general, cal aclarir que les eixides i viatges culturals es concentren al llarg del primer i del segon trimestre, pel fet de tractar-se del període lectiu més extens i perquè els programes de les assignatures s'han desplegat a bastament perquè hom siga en disposició d'emprendre activitats fora del centre que serveixen per complementar curricularment allò que s'ha treballat prèviament a l'aula.

Les activitats complementàries previstes pel Departament de Valencià són les següents:

Visita a la biblioteca Verge del Remei per a conèixer com funciona el préstec de llibres i fer-se el carnet.

Excursió a Alcoi per a veure *El Tirisiti* i les pintures rupestres de La Sarga.

Cinema en valencià a la Seu Universitària d'Alacant.

Teatre en valencià al centre o fora del centre.

Excursió per Alacant per a conèixer els racons més emblemàtics.

Assistència a xarrades d'escriptors valencians.

Participació en les activitats proposades pel Departament de Política lingüística de la Universitat d'Alacant.

Xarrades realitzades per alumnes de les universitats d'Alacant i de València amb l'objectiu de fomentar l'ensenyament en valencià.

Participació en les Trobades de Secundària i Batxillerat en valencià.

Intercanvi lingüístic amb altres centres de zones valencianoparlants.

Visita als estudis d'À Punt, a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i excursió per València.

Visita a la xocolateria Pérez a Vila Joiosa.

Visita a poblacions de la província d'Alacant.

Excursió a Tabarca.

Participació en les activitats proposades per la Plataforma per la llengua.

Aquestes activitats es realitzaran sempre que la programació ho permeta i hi haja professorat disposat a fer-se'n càrrec.

Per la situació especial que estem vivint amb pandèmia del COVID-19, només es faran aquelles activitats que ens permeten les autoritats sanitàries.

13. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit

L'avaluació ha de tindre 3 funcions: permetre l'ajustament pedagògic a les característiques individuals dels alumnes (**avaluació inicial**), determinar quins són els seus progressos al llarg del procés (**formativa**) i assenyalar el grau assolit en les competències (**sumativa**). L'avaluació compta amb tres moments temporals: l'avaluació inicial, a l'inici del curs i de cada unitat, que serveix per a descobrir els coneixements previs de l'alumnat i la zona de desenvolupament pròxim; l'avaluació processual, en la que es valora el procés d'aprenentatge i l'avaluació final, destinada a valorar el grau d'assoliment dels objectius. Els tres objectes a avaluar són l'alumnat i el seu treball, el docent i la seua tasca (si els resultats s'ajusten a les expectatives) així com la unitat (si els continguts són tractats de manera adequada, si cal millorar algun aspecte). Els dos actors implicats en l'avaluació són el professorat i l'alumnat. Aquesta s'ha de portar a terme en diverses direccions: l'alumnat s'avalua a ell mateix (**autoavaluació**), els alumnes s'avaluen entre ells (**coavaluació**) a més també s'avalua la tasca docent a través de graelles al final de cada trimestre (**heteroavaluació**). Per la seua banda, el professorat avalua l'alumnat abans, durant i al final del procés.

Avaluació del procés.

L'avaluació formativa és un element i un procés fonamental en la pràctica educativa que permet efectuar judicis de valor necessaris per tal d'orientar i prendre decisions respecte al procés d'ensenyament/aprenentatge. Pel que fa a l'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge, aquesta es duu a terme a partir de diversos qüestionaris, que s'hi realitzen al final de cada trimestre o a final del curs, el quals han de ser un element important a l'hora de millorar i superar les mancances detectades a partir de la informació donada per aquests.

En aquest sentit, es preveuen els següents instruments d'avaluació formativa:

- graella d'autoavaluació trimestral de l'alumnat (la realitza l'alumne/a sobre ell mateix).
- graella d'avaluació de la tasca docent (la realitza l'alumnat i el docent sobre la tasca docent i es comenta a classe).
- graella d'avaluació de la programació (la realitza el docent sobre la programació i la seua consecució a final de curs. Es tracta d'un model intern que no substitueix al formal requerit per l'administració). A més, es realitza el full *de control d'apartats de la programació* preceptiu prèviament a l'entrega per a la PGA, i el de *control de resultats*

de la programació a final de curs. (Annex I i Annex II)

A continuació es reproduïxen alguns dels instruments d'avaluació formativa

GRAELLA D'AUTOAVALUACIÓ TRIMESTRAL DE L'ALUMNAT

Alumne/a: _____.

Contesta les següents qüestions sent 1 mai, 2 quasi mai, 3 quasi sempre i 4 sempre.

	Qüestions	1	2	3	4
--	-----------	---	---	---	---

Comunic oral	Entenc les explicacions del professor?				
	Intervinc a classe?				
	Utilitze correctament la llengua en les meues intervencions?				
Comunic escrita	Entenc les explicacions del llibre i les lectures?				
	M'ajuste a la normativa a l'hora de redactar treballs, proves, etc.?				
	Entenc clarament les preguntes de les proves?				
Treball Acadèmic i digital	Consulte fonts en cas de dubte?				
	M'organitze mitjançant esquemes, resums...?				
	Seleccione adequadament la informació requerida?				
	M'implique en el bloc d'aula?				
Projecte i Deures	Participe en els projectes?				
	Corregisc les possibles errades?				
	Prenc nota de tot el treball que m'encomanen?				
	Tinc tot el treball organitzat al quadern?				
	Els projectes em resulten motivadors?				
	Sóc puntual en la presentació dels treballs?				
	Dedique el temps suficient per a realitzar les tasques?				
	Cuide la presentació dels treballs?				
Actitud	Sóc respectuós amb els companys?				
	Sóc respectuós amb els professors?				
	Sé valorar les opinions dels altres?				

	Assistisc regularment a classe?				
	Cuide el material de l'aula?				
	Cuide el meu material?				
	Sóc puntual a l'entrada i eixida de classe?				

GRAELLA D'AVALUACIÓ DE LA TASCA DOCENT

	Sempre	Quasi sempre	Mai	Quasi mai
Organitza bé el ritme de la classe?				
Revisa el treball encomanat?				
Ens proporciona materials adequats?				
Explica de manera clara?				
Respon sempre amb precisió a les preguntes que li formulem?				
Sap atendre les necessitats de l'alumnat?				
Ens motiva a participar a classe?				
Relaciona els conceptes nous amb els conceptes ja estudiats?				
És respectuós amb l'alumnat?				
Sap mantenir l'ordre a classe?				
És just en les seues decisions?				
És accessible i està disposat a ajudar-nos?				

Propostes meues	
------------------------	--

GRAELLA D'AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ.

Contesta les següents qüestions sent:

1 mai, 2 quasi mai, 3 quasi sempre i 4 sempre.

	Qüestions	1	2	3	4
Marc legal	S'ajusta al marc legal vigent?				
Continguts	Treballa tots els blocs de continguts exigits per llei?				
	Interrelaciona els blocs de continguts?				
	Esta feta pensant en un context determinat?				

Context	És realista?				
Temporalització	Gestiona adequadament el temps?				
	Distribueix i temporalitza correctament les unitats?				
Recursos	Acull recursos variats?				
	Selecciona adequadament els recursos?				
	Utilitza les noves tecnologies?				
Activitats	Selecciona les activitats més adequades a cada situació?				
	Són variades?				
Metodologia	Contribueix a l'aprenentatge significatiu?				
	És motivadora?				
	Implica l'alumnat en el seu ensenyament?				
	És integradora?				
	És participativa?				
Atenció a la diversitat	Contempla les diferències existents a la diversitat?				
	Atén les necessitats de l'alumnat repetidor i dependent?				
	Atén les necessitats de l'alumnat amb deficiències perceptives?				
	Atén les necessitats de l'alumnat immigrant?				

14. ANNEX. Programació didàctica dels programes 3r PMAR i 4t PR4

Remetem al Departament d'Història que és qui ha elaborat estes programacions.

15. ANNEX. Programació didàctica dels grups de compensatòria i adaptacions de grup

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA GRUP COMPESATÒRIA

	Vocabulari i comprensió lectora	Sintaxi morfològica	Lèxic semàntica	Fonètica ortografia
Unitat 1	“La xica del contenidor”	Els noms: gènere, nombre i classes		Diftongs i hiats
Unitat 2	“El mòbil”	Els graus de l'adjectiu	La partició de les paraules	L'accentuació de les paraules agudes
Unitat 3	“Vull ser futbolista”	Els determinants		L'accentuació de les paraules planes esdrúixoles. L'accent diacrític
Unitat 4	“Control”	Els pronoms personals		L'accent diacrític (II). L'apòstrof
Unitat 5	“Dues cases”	Els pronoms febles (I)	Els sinònims i els antònims	B i v
Unitat 6	“A triomfar”	El verb: nombre i persona. El verb: temps i mode	Els topònims i els gentilicis	La esse sorda i la esse sonora
Unitat 7	“Heroïna inesperada”	Els verbs regulars i	Les paraules primitives i derivades	G, j, tg i j

		irregulars		
Unitat 8	“Instruccions per a descobrir si tens un dia interessant”		El camp semàntic. La formació de noms. La formació d'adjectiva	X, tx i ig

Unitat 9	“Còmplice”	Els adverbis i les locucions adverbials	La família paraules	X i ix
Unitat 10	“Est n s es o ó hore n s!”	Les preposicions i les conjuncions	Les paraules compostes	P/b, t/d, c/g al final de paraula
Unitat 11	“Qui no es consola és perquè no vol”	Les classes d'oracions	La formació de verbs	Els signes de puntuació: el punt i la coma
Unitat 12	“Veterinària”	El subjecte i el predicat	Neologismes i estrangerismes. El sentit literal i el sentit figurat	Els signes de puntuació: el punt i la coma i els dos punts

LECTURA

La màquina dels contes, Carles Cano, ed. Bromera

ALUMNES ACI/ACIS

Unitat 1. La classe

Unitat 2. L'escola i l'institut

Unitat 3. El cos

Unitat 4. Els vestits

Unitat 5. La família

Unitat 6. La casa

Unitat 7. Les botigues

Unitat 8. El menjar

Unitat 9. Els animals

Unitat 10. La ciutat

Unitat 11. Els vehicles

Unitat 12. Els oficis

LECTURA

L'Odissea, Homer, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

Don Quixot, Miguel de Cervantes, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

El viatge de Gulliver a Lil·liput, Jonathan Swift, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

L'illa del tresor, Robert L. Stevenson, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

Romeo i Julieta, William Shakespeare, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

La volta al món en 80 dies, Jules Verne, Col·lecció mini-clàssics, ed. Bromera

16. ANNEX. Programació didàctica de 1r i 3r de l'ESO i 1r de Batxillerat.

1. OBJECTIUS

Qualsevol àrea contribueix a tots els objectius d'etapa, tot i que hi ha uns objectius més pròxims a l'àrea de valencià que altres. En aquest sentit, dins el treball col·legiat des de les diferents àrees cap als objectius d'etapa, és important organitzar-los per la seua relació amb l'àrea i prioritzar-los en el treball d'aquesta. És per això que els objectius d'etapa es presenten en aquesta programació en les següents categories i en ordre de prioritats per a l'àrea:

- 1) Propis, als quals es contribueix gairebé exclusivament des de l'àrea de valencià,
 - h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en valencià i en castellà, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seues literatures.
 - k) Conèixer, valorar i respectar la cultura de la qual formen part la Comunitat Valenciana, així com la seua història i el seu patrimoni artístic i cultural.
 - m) Valorar, gaudir, interpretar críticament i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzen codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.
 - a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg consolidant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i

preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

2) Interdisciplinaris, és a dir que guarden relació amb altres disciplines -en el cas del valencià amb altres àrees de ciències humanístiques i socials-, com és el cas de:

e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.

k) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

3) Transdisciplinaris, als que es contribueix des de qualsevol àrea, com és el cas de:

e) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

f) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.

g) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

h) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els

mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

i) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

Per tant als objectius propis gairebé només s'hi contribueix a partir de l'àrea de valencià, és a dir són propis del temari; als objectius interdisciplinaris es pot contribuir des de diferents àrees, és a dir, un mateix contingut tractat des de les diferents perspectives de cada disciplina; i finalment els transversals, que podem tractar des de qualsevol disciplina amb visualitzacions de pel·lícules o les lectures encomandes al llarg del curs.

2. COMPETÈNCIES CLAU

Competències clau que s'han d'adquirir

Les competències clau que es recullen en el Perfil d'eixida són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la citada Recomanació del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències amb els reptes i desafiaments del segle XXI, amb els principis i fins del sistema educatiu establits en la LOE i amb el context escolar, ja que la Recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que ha de produir-se al llarg de tota la vida, mentre que el Perfil remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu de l'alumnat: l'etapa de l'ensenyament bàsic. Amb caràcter general, ha d'entendre's que la consecució de les competències i els objectius previstos en la LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculada a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en aquest Perfil d'eixida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.

- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al Perfil d'eixida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a la seua consecució. De la mateixa manera, l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles, ni pot establir-se una correspondència exclusiva amb una única àrea, àmbit o matèria, sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

3. PERFIL D'EIXIDA

El Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic és l'eina en la qual es concreten els principis i els fins del sistema educatiu espanyol referits a aquest període. El Perfil identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que els alumnes i alumnes hagen desenvolupat en completar aquesta fase del seu itinerari formatiu.

El Perfil d'eixida és únic i el mateix per a tot l'estat. És la pedra angular de tot el currículum, la matriu que cohesiona i cap a on convergeixen els objectius de les diferents etapes que constitueixen l'ensenyament bàsic. Es concep, per tant, com l'element que ha de fonamentar les decisions curriculars, així com les estratègies i les orientacions metodològiques en la pràctica lectiva. Ha de ser, a més, el fonament de l'aprenentatge permanent i el referent de l'avaluació interna i externa dels aprenentatges de l'alumnat, en particular quant a la presa de decisions sobre promoció entre els diferents cursos, així com a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

El Perfil d'eixida parteix d'una visió alhora estructural i funcional de les competències clau, l'adquisició de les quals per part de l'alumnat es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per a resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seua vida, per a crear noves oportunitats de millora, així com per a aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i facilitar i desenvolupar la seua

inserció i participació activa en la societat i en la cura de les persones, de l'entorn natural i del planeta. Es garanteix així la consecució del doble objectiu de formació personal i de socialització previst per a l'ensenyament bàsic en l'article 4.4 de la LOE, amb la finalitat de dotar cada alumne o alumna de les eines imprescindibles perquè desenvolupe un projecte de vida personal, social i professional satisfactori. Aquest projecte es constitueix com l'element articulador dels diversos aprenentatges que li permetran afrontar amb èxit els desafiaments i els reptes als quals haurà d'enfrontar-se per a dur-lo a terme.

El referent de partida per a definir les competències recollides en el Perfil d'eixida ha sigut la Recomanació del Consell de la Unió Europea, de 22 de maig de 2018, relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. L'ancoratge del Perfil d'eixida a la Recomanació del Consell reforça el compromís del sistema educatiu espanyol amb l'objectiu d'adoptar unes referències comunes que enfortisquen la cohesió entre els sistemes educatius de la Unió Europea i faciliten que els seus ciutadans i ciutadanes, si així ho consideren, puguin estudiar i treballar al llarg de la vida tant en el seu país com en altres països de l'entorn.

En el Perfil, les competències clau de la Recomanació europea s'han vinculat amb els principals reptes i desafiaments globals del segle XXI als quals l'alumnat es veurà confrontat i davant dels quals necessitarà desplegar eixes mateixes competències clau. De la mateixa manera, s'han incorporat també els reptes recollits en el document *Key Drivers of Curricula Change in the 21st Century* de l'Oficina Internacional d'Educació de la UNESCO, així com els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides al setembre de 2015.

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, en acostar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, la qual cosa, al seu torn, proporcionarà el punt de suport necessari per a afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants, tant per a l'alumnat com per al personal docent. Es vol garantir que tot alumne o alumna que supere amb èxit l'ensenyament bàsic i, per tant, assolisca el Perfil d'eixida, sàpia activar els aprenentatges adquirits per a respondre als principals desafiaments als quals haurà de fer front al llarg de la seua vida:

- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient i del maltractament animal basada en el coneixement de les causes que els provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global
- Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable, valorant les seues repercussions sobre el bé individual i el comú, jutjant críticament les necessitats i els excessos i exercint un control social enfront de la vulneració dels seus drets
- Desenvolupar estils de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que incideixen en ella, assumint la responsabilitat personal i social en la cura pròpia i en la cura de les altres persones, així com en la promoció de la salut pública
- Desenvolupar un esperit crític, empàtic i proactiu per a detectar situacions de inequitat i exclusió a partir de la comprensió de les causes complexes que les originen
- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que han de resoldre's de manera pacífica
- Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tota classe que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura en l'era digital, avaluant-ne els beneficis i els riscos i fent un ús ètic i responsable que contribuïska a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva
- Acceptar la incertesa com una oportunitat per a articular respostes més creatives, aprenent a gestionar l'ansietat que pot portar aparellada
- Cooperar i conuiuere en societats obertes i canviants, valorant la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i interessant-se per altres llengües i cultures
- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, desenvolupant empatia i generositat
- Desenvolupar les habilitats que li permeten continuar aprenent al llarg de la vida, des de la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament i la valoració crítica dels riscos i beneficis d'aquest últim

La resposta a aquests i altres desafiaments –entre els quals existeix una absoluta interdependència– necessita dels coneixements, destreses i actituds que subjauen a les competències clau i són abordats en les diferents àrees, àmbits i matèries que

componen el currículum. Aquests continguts disciplinars són imprescindibles, perquè sense ells l'alumnat no entendria el que ocorre al seu voltant i, per tant, no podria valorar críticament la situació ni, molt menys, respondre-hi adequadament. L'essencial de la integració dels reptes en el Perfil d'eixida radica en el fet que afegen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currículum: la meta no és la mera adquisició de continguts, sinó aprendre a utilitzar-los per a solucionar necessitats presents en la realitat.

Aquests desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que suposen articular la cerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per a analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot això exigeix, d'una banda, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, per una altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, encara que no ens afecten de manera directa, la qual cosa implica assumir els valors de justícia social, equitat i democràcia, així com desenvolupar un esperit crític i proactiu cap a les situacions d'injustícia, inequitat i exclusió.

4. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat

Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, per mitjà del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics.

Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de l'escolta activa, aplicant estratègies de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal

Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals

propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.

Competència específica 4. Expressió oral

Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, per mitjà de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional.

Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició.

Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, per mitjà de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona

Competència específica 7. Mediació oral, escrita i multimodal

Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.

Competència específica 8. Lectura autònoma

Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i reflexionar sobre el perfil lector que es va configurant.

Competència específica 9. Competència literària

Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement.

5. CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. Analitzar i valorar textos escrits de diferent nivell de formalització, tenint en compte la funció social que exerceixen, la tradició cultural on s'inscriuen, l'estructura i els valors que transmeten.

Aquest criteri pretén valorar la capacitat de l'alumnat per a interpretar el sentit d'un text a partir de l'anàlisi de l'estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i

de les dades rellevants sobre la situació de comunicació. S'ha de tindre en compte, d'aquesta manera, la capacitat per a analitzar els valors, implícits o manifestos, del text (en especial els que reflectisquen usos discriminatoris) i per a reflexionar-hi críticament.

2. Elaborar treballs crítics a partir de la consulta de fonts de diferent tipus i integrar la informació en textos de síntesi, que presenten les dades principals i els diferents punts de vista, les seues relacions i la pròpia perspectiva, usant els procediments de documentació i tractament de la informació propis de l'àmbit acadèmic.

Aquest criteri orienta la valoració de la capacitat per a accedir de manera autònoma a les fonts d'informació, seleccionar en aquestes les dades pertinents i reutilitzar-les en l'elaboració de textos crítics propis de l'àmbit acadèmic i respectant, per tant, les convencions pròpies d'aquest tipus de discurs.

3. Compondre textos escrits expositius i argumentatius de caràcter formal, sobre temes literaris o relacionats amb l'actualitat social i cultural.

El criteri atén el desenvolupament de la capacitat de l'alumne per a elaborar textos formals de caràcter acadèmic, orientadors de l'opinió i de la conducta o reguladors de la vida social i també per a situar-se com a emissor per a usar procediments que garantisquen la cohesió i per a fer servir correctament la varietat estàndard de la llengua.

4. Identificar en intercanvis comunicatius de tota mena, especialment en textos específics, expressions i valoracions que denoten usos discriminatoris (en relació amb el gènere social, amb la llengua, amb el grup ètnic o amb la pertinença a grups considerats marginals en la nostra societat), reflexionar críticament sobre aquestes i evitar-les en les pròpies produccions.

El criteri pretén comprovar la capacitat per a reconèixer en els usos lingüístics, com a forma del comportament humà, els prejudicis i les valoracions pejoratives que revelen les relacions socials entre els membres de la comunitat de parlants. Tanmateix, s'ha de valorar la capacitat per a reflexionar explícitament sobre aquests usos i per a evitarlos, de manera autònoma i conscient, en les pròpies produccions.

5. Reconèixer i usar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements sobre les diferents unitats de la llengua, les combinacions i, si és el cas, la relació entre aquestes i els seus significats usant la terminologia adequada.

Aquest criteri pretén orientar la valoració de la capacitat per a fer servir la reflexió lingüística en la millora de la comprensió dels textos i en la millora de la composició i la revisió de les pròpies produccions. D'aquesta manera s'atendrà el domini dels procediments que inscriuen el text en la situació de comunicació, que configuren el significat global o que articulen els enunciats.

6. Comprendre l'origen i el desenvolupament del castellà i del valencià en la seua història i en el moment actual, i valorar-ne les varietats.

El criteri se centra en la valoració del coneixement de les característiques generals dels processos de formació de les llengües, en concret, la consolidació, normalització i substitució de llengües i de la seua aplicació a l'anàlisi crítica de la realitat del nostre entorn. D'aquesta manera s'atendrà tant aspectes lingüístics com els condicionants sociopolítics, en èpoques passades i en el món contemporani, implicats en aquests processos (per exemple en la fixació de la norma culta, en la configuració i consolidació de l'estàndard, etc.). Així, s'analitzarà i es valorarà la normalització lingüística com a procés oposat al de substitució i necessari per a aturar la pèrdua de vitalitat del valencià.

7. Distingir les diferents llengües constitucionals d'Espanya, conèixer-ne l'origen i l'evolució, promoure'n l'ús normalitzat en tots els àmbits i valorar críticament les situacions de bilingüisme.

El criteri tracta d'orientar la valoració dels aprenentatges duts a terme per l'alumne fent referència a les llengües del territori espanyol.

8. Conèixer, identificar i analitzar les varietats lingüístiques (espacials, socials i

d'estil) del castellà (també el d'Amèrica) i del valencià.

El criteri se centra en la capacitat per a fer servir en l'anàlisi de l'activitat comunicativa la informació que unes marques lingüístiques determinades proporcionen sobre l'origen geogràfic dels parlants, sobre la pertinença a un grup social i sobre el moment històric en què es produeix el discurs. En tots els casos s'atendrà l'anàlisi crítica de les actituds sobre la llengua i els parlants que comporta la tria d'una llengua o d'una varietat determinada, així com les implicades en el canvi de la llengua.

9. Analitzar l'evolució històrica dels gèneres literaris en castellà (des del segle XVIII fins a l'actualitat) i en valencià (segles XX i XXI), atenent el marc històric i cultural i a la seua relació amb autors i obres més destacats, amb el coneixement i l'aplicació de tècniques d'anàlisi i comentari de textos per a interpretar obres literàries breus i fragments significatius d'aquestes èpoques, amb l'ús dels coneixements pertinents sobre les formes literàries i els diferents períodes, moviments i autors.

Es tracta de valorar la capacitat per a comprendre el fenomen literari en relació amb el gènere a què s'adscriu convencionalment i amb els procediments retòrics que el singularitzen. Serà necessària la lectura d'obres literàries completes o de fragmentsextenso a què aplicar els criteris d'anàlisi literària i d'interpretació d'acord amb el context de producció.

10. Fer funcionar els recursos informàtics bàsics i aplicar-los a la cerca i l'elaboració de la informació.

Aquest criteri pretén que l'alumnat siga capaç d'utilitzar les tecnologies de la informació i que les incorpore al seu treball acadèmic.

Des d'un punt de vista pràctic, la qualificació final numèrica de l'alumne en la nostra assignatura s'establirà a partir dels criteris següents:

- _ El domini dels continguts explicats al llarg del curs.
- _ D'altra banda, un seguit de factors com ara el treball al llarg del curs, l'interès per l'assignatura, l'assoliment de tècniques adequades d'estudi, el domini de les destreses lingüístiques, especialment, aquella que fa referència a l'expressió oral, la realització i el lliurament dels treballs del curs en el termini establert, etc.

_ Finalment, és obligatori i imprescindible per poder passar l'assignatura la lectura d'un llibre en cada trimestre. L'alumne farà una prova escrita sobre la lectura seleccionada per demostrar que l'ha llegida. Si el professor considerara que l'alumne no ha fet la lectura, aquest fet suposarà suspendre el trimestre.

6. SABERS BÀSICS

LLENGUA I LITERATURA 1r d'ESO

BLOC 1.- LLENGUA I ÚS

1.1. Gramàtica.

- Conèixer les categories gramaticals.
- Reconèixer lexemes i morfemes, els pronoms personals tòncics, el participi, les perífrasis d'obligació, l'adverbi i les locucions adverbials, les preposicions i les conjuncions.
- Conèixer l'ús bàsic dels pronoms febles. Conèixer l'ús de l'apòstrof i del guionet en els pronoms febles.
- Conjuguar el present i els passats dels verbs regulars, el futur i el condicional, l'imperatiu, el present i l'imperfet de subjuntiu.
- Conèixer l'estructura de l'oració: el predicat verbal i nominal.

1.2. Lèxic.

- Millorar els recursos lèxics mitjançant la sinonímia i l'antonímia, la polisèmia i la monosèmia.
- Identificar les onomatopeies, de les sigles i els acrònims.
- Augmentar el cabal lèxic a partir de l'ús de prefixos. Formar paraules derivades mitjançant sufixos. Millorar el cabal lèxic a partir de la composició de paraules.
- Camps semàntics: vocabulari de l'aula, els vestits, les qualitats psíquiques, la salut, etc.

BLOC 2.- ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

2.1. Tipologia textual.

- Conèixer les característiques, l'estructura interna, els elements de la descripció.
- La conversa. Textos teatrals.

- La rondalla, el còmic i el conte.

2.2. Ortografia i Fonètica.

- Conèixer l'alfabet valencià.
- Reconèixer i separar els dígrafs. Distingir les síl·labes d'una paraula i separar-les.
- Classificar les paraules segons el nombre de síl·labes.
- Pronunciar els mots que porten accent gràfic obert o tancat en les lletres o i e.
- Pronunciar els mots que porten essa sonora i sorda en posició intervocàlica.
- Pronunciar els mots que porten b/v
- Accentuar gràficament les paraules d'un text.
- Usar els signes de puntuació d'una manera adient.
- Avançar en el coneixement i l'ús de l'ortografia de la lletra x, i dels dígrafs tx i ig, de les lletres que representen els fonemes de la essa sorda i la essa sonora, de la l·l, de la h.
- Alguns trets dialectals de la llengua.

BLOC 3.- EDUCACIÓ LITERÀRIA

3.1. Literatura.

- Conèixer les característiques principals del diari personal, la novel·la juvenil, la rondalla, el còmic, el teatre i els contes infantils, i alguns autors.

LLENGUA I LITERATURA 3r d'ESO

BLOC 1.- LLENGUA I ÚS

1.1. Sintaxi.

- Conèixer les categories gramaticals.
- Reconèixer les preposicions, els adverbis i les locucions adverbials, les conjuncions.
- Conèixer alguns usos específics dels pronoms febles. Substituir complements, inclòs l'atribut, per pronoms febles. Aprendre a combinar els pronoms febles. Conèixer l'ús de l'apòstrof i del guionet en els pronoms febles.

1.2. Gramàtica.

- Conèixer l'estructura de l'oració copulativa. Distingir les oracions actives i les passives. Identificar les oracions juxtaposades. Distingir el complement circumstancial de la resta de complements en l'estructura del predicat. Reconèixer les oracions subordinades adverbials. Distingir les oracions

impersonals.

1.3. Lèxic.

- Conèixer els cultismes i evitar els barbarismes.
- Conèixer els topònims i els gentilicis.
- Conèixer els refranys i les frases fetes.
- Identificar les abreviatures i emprar-les.
- Augmentar el cabal lèxic a partir de l'ús de prefixos. Formar paraules derivades mitjançant sufixos. Millorar el cabal lèxic a partir de la composició de paraules.
- Identificar els camps semàntics.

BLOC 2.- ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

2.1. Tipologia textual.

- Conèixer les característiques de la notícia
- Identificar l'estructura interna d'una novel·la i els elements que la formen, del conte.
- Conèixer l'estructura i els recursos lingüístics i gramaticals de la descripció d'espais, d'objectes i del retrat.
- Reconèixer les característiques pròpies i l'estructura dels textos teatrals.
- Distingir les característiques pròpies dels textos orals produïts amb finalitat expositiva.
- Reconèixer les característiques pròpies i l'estructura dels textos dialogats.
- Reconèixer les característiques pròpies del text instructiu.
- Distingir les característiques pròpies dels textos orals produïts amb finalitat argumentativa.
- Reconèixer les característiques i els recursos lingüístics dels textos predictius.

2.2. Ortografia i Fonètica.

- Accentuar gràficament les paraules d'un text. Usar la dièresi adientment.
- Usar els signes de puntuació d'una manera adient.
- Avançar en el coneixement i l'ús de l'ortografia de les lletres *g* i *j*, i dels dígrafs *tg* i *tj*, de la lletra *x*, i dels dígrafs *tx* i *ig*, de les lletres que representen els fonemes de la *essa sorda* i la *essa sonora*.
- Pronunciar els mots que porten accent gràfic obert o tancat en les lletres *o* i *e*.
- Pronunciar els mots que porten *essa sonora* i *sorda* en posició intervocàlica i a començament de mot.

- Pronunciar els mots que porten b/v.
- Pronunciar els fonemes fricatius sonors i sords.
Pronunciar els fonemes palatals.

2.3. Sociolingüística.

- Classificació administrativa de les llengües.
- Monolingüisme i plurilingüisme..
- El bilingüisme.
Conflicte lingüístic.

BLOC 3.- EDUCACIÓ LITERÀRIA

3.1. Història de la llengua i literatura.

- Història de la llengua i literatura catalanes des dels inicis fins al segle XVIII.

1r de BATXILLERAT

BLOC 1.- LLENGUA I ÚS

1.1. Estudi de la llengua.

Els continguts que corresponen a este nucli són:

- Reconeixement de la relació entre la modalitat de l'oració i els actes de parla i interpretació del significat contextual de les modalitats de l'oració.
- Reconeixement i ús de les formes lingüístiques d'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat i de les seues formes d'expressió en els textos.
- Reconeixement i anàlisi de les relacions lèxiques de caràcter formal (composició i derivació) com a formes de creació de paraules.
- Distinció entre l'ús objectiu (denotació) i subjectiu (connotació) de les paraules.
- Sistematització de conceptes relatius a l'estructura semàntica (significats verbals i arguments) i sintàctica (subjecte, predicat i complements) de l'oració i a la unió d'oracions en enunciats complexos, a fi de reconèixer i utilitzar distintes possibilitats de realització en diferents contextos lingüístics i de comunicació.
- Reconeixement dels trets configuradors del sistema fonològic del valencià en relació amb el contacte entre llengües, amb les varietats sincròniques i amb les convencions ortogràfiques.
- Coneixement del fenomen de l'existència de distints registres i usos socials i valoració de la necessitat d'una norma.
- Coneixement dels trets més característics i de l'origen del valencià.

· Coneixement de la pluralitat lingüística d'Espanya, de les seues causes històriques, de les situacions de bilingüisme i diglòssia, i desenrotllament d'una actitud positiva davant de la diversitat i convivència de llengües i cultures.

BLOC 2.- ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

2.1. Estudi del discurs.

Els continguts que corresponen a este nucli són:

- Coneixement del paper que exercixen els factors de la situació comunicativa en la determinació de la varietat dels discursos.
- Classificació i caracterització dels diferents gèneres de textos, orals i escrits, d'acord amb els factors de la situació, i anàlisi del seu registre i la seua adequació al context de comunicació.

2.2. Tractament de la informació.

Els continguts que corresponen a este nucli són:

Utilització de procediments per a l'obtenció, el tractament i l'avaluació de la informació, a partir de documents procedents de fonts impreses i digitals, per a la comprensió i producció de textos.

BLOC 3.- EDUCACIÓ LITERÀRIA

3.1. El discurs literari.

Els continguts que corresponen a este nucli són:

- Comprensió del discurs literari com a fenomen comunicatiu estètic, via de creació i transmissió cultural i expressió de la realitat històrica i social.
- Consolidació de l'autonomia lectora i estima per la literatura com a font de plaer, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- Lectura, estudi, comentari i valoració crítica d'obres breus i de fragments representatius de les distintes èpoques, gèneres i moviments, de manera que es reconeguen les formes literàries característiques, es prenga consciència de la constància de certs temes i de l'evolució en la manera de tractar-los.
- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.
- Utilització autònoma de la biblioteca del centre, de les de l'entorn i de biblioteques virtuals.
- Les formes narratives al llarg de la història, des de la prosa medieval al Modernisme. Les Cròniques medievals, Jaume Roig, Isabel de Villena, roís de

Corella, Curial e Güelfa i Tirant lo Blanch.

- La poesia, culta i popular, des dels trobadors al Modernisme. Ausiàs March i Teodor Llorente.

- El teatre, culte i popular, des dels orígens fins al segle XIX. El Misteri d'Elx. Francesc Mulet, Eduard Escalante, Bernat i Baldoví.

7. SITUACIONS D'APRENTATGE

La capacitat d'actuació de l'alumnat a l'enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requerix mobilitzar tot tipus de coneixements implicats en les competències específiques, com són els conceptes, els procediments, les actituds i els valors. Per tant, se l'ha de posar enfront de tot tipus de situacions en què puguin posar en pràctica tot el que aprenen dia a dia i estes situacions han d'estar íntimament lligades a les quatre competències bàsiques que tot l'alumne ha de posar en pràctica quan aprén una llengua: escoltar, parlar, llegir i escriure.

D'aquesta manera l'alumnat ha de fer una sèrie de treballs i produccions orals que afavoriran l'adquisició d'aquestes competències com són:

- Escoltar: fer una escolta de manera activa del que conta el professor/a a classe o els companys, la lectura en veu alta que fan els companys o el professor/a, diferents programes de televisió, cançons, parlaments d'escriptors, contacontes, cantants, xarrades, etc.

- Parlar: exposar tot el que es vol dir a classe en valencià, fins i tot, demanar anar al servici, contar el llibre de lectura a la resta de la classe, fer l'exposició d'un tema de literatura, fer un teatre davant dels companys, etc.

- Llegir: llegir en veu alta a classe textos de diferents tipologies textuals, llegir textos escrits pels propis alumnes, llegir tres llibres per curs, etc.

- Escriure: escriure textos de diferents tipologies textuals, com cartes, diaris personals, autobiografies, textos expositius de temes de literatura, poemes, guions cinematogràfics, teatres, descripcions, còmics, cròniques de viatges, articles d'opinió, exàmens teòrics i pràctics, etc.

I tot aquest treball ha de portar unides unes actituds afavoridores per tal d'aconseguir els objectius marcats són:

- Assistir regularment a classe.

- Mantenir una actitud respectuosa envers el professor/a i els seus companys/es.
- Participar i col·laborar activament a les activitats d'aula.
- Realitzar i presentar els deures i treballs encomanats pel professor/a.
- Presentar el quadern de treball amb totes les activitats realitzades i corregides.
- Llegir els llibres de lectura obligatòria proposats per a cada trimestre.